

Metodologia de evaluare a dezvoltării copilului/elevului

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia de evaluare a dezvoltării copilului/elevului (în continuare - Metodologie) este elaborată în temeiul Codului Educației al Republicii Moldova 152/2014, Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.950/2023, Statutului Instituției Publice Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, Hotărârea de Guvern 1042/2023.
2. Prezenta Metodologie stabilește modul de organizare și realizare a procesului de evaluare a dezvoltării copilului/elevului, la diferite niveluri de învățământ: preșcolar, secundar general, profesional tehnic și este obligatorie pentru aplicare în activitatea structurilor cu atribuții în domeniu.
3. În sensul prezentei Metodologii, evaluarea dezvoltării copilului/elevului se definește drept un proces dinamic, holistic, continuu și complex de determinare a particularităților individuale ale copilului pe domenii de dezvoltare a capacității de învățare a acestuia, de identificare a potențialului actual și a potențialului optim.
4. Finalitatea procesului de evaluare este de a orienta decizia și acțiunea educațională și de a stabili serviciile educaționale optime în funcție de nevoile specifice ale copilului cu cerințe educaționale speciale.
5. Cerințe educaționale speciale sunt necesități educaționale ale copilului/elevului, care implică o școlarizare adaptată particularităților individuale sau caracteristice unei dizabilități ori tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică prin acțiuni de reabilitare sau recuperare corespunzătoare.
6. Beneficiari ai procesului de evaluare sunt:
 - a) beneficiari direcți: toți copiii/elevii din instituțiile de învățământ general și profesional tehnic, indiferent de starea materială a familiei, mediul de reședință, apartenența etnică, limba vorbită, sex, vârstă, starea de sănătate, de caracteristicile de învățare, de antecedentele penale, sau alte categorii de copii, care din diferite motive sunt marginalizați sau excluși în procesul accederii și realizării unui program de educație obligatoriu (copii/elevi cu cerințe educaționale special și/sau dizabilități, copii aflați în situații de risc);
 - b) beneficiari indirecti: părinții/reprezentanții legali ai copilului, cadrele didactice, alți specialiști de suport în îngrijire și educație, instituțiile de învățământ preșcolar, primar și secundar general/profesional tehnic, comunitatea.
7. În sensul prezentei metodologii, noțiunile principale utilizate au următoarele semnificații:
 - a) *cerințe educaționale speciale* – necesități educaționale ale copilului/elevului, care implică o școlarizare adaptată particularităților individuale sau caracteristice unei dizabilități ori tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică prin acțiuni de reabilitare sau recuperare corespunzătoare;
 - b) *Comisie multidisciplinară intrașcolară/instituțională* – echipă de coordonare generală a dezvoltării educației incluzive la nivel de instituție de învățământ;
 - c) *evaluarea inițială* este un proces de identificare timpurie a potențialului, a competențelor și a particularităților specifice ale copilului/elevului și de estimare a gradului de corespundere a particularităților lui individuale nivelului de dezvoltare pentru vârsta respectivă;
 - d) *evaluarea complexă* este un proces holistic, continuu și complex, realizată în scopul determinării particularităților de dezvoltare pe domenii de dezvoltare (fizic/ motor, limbaj și comunicare, cognitiv, socio-emoțional, comportament adaptativ), a potențialului de dezvoltare, identificarea punctelor forte și a necesităților speciale de dezvoltare a copilului;
 - e) *evaluarea specifică* este o evaluare strict direcționată, realizată în cazul când în urma evaluării complexe a copilului se determină anumite dificultăți de dezvoltare într-un domeniu concret și sunt necesare investigații specifice, cu implicarea unor instrumente standardizate, observări de durată ale copilului în mediile ambientale;
 - f) *Structură teritorială de asistență psihopedagogică (SAP)* - este o subdiviziune a Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică, organizată în calitate de serviciu local, având rolul de a sprijini și monitoriza procesul de incluziune educațională la nivel teritorial. Aceasta asigură

evaluarea complexă și specifică a copiilor/elevilor cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități, precum și a celor aflați în situații de risc, oferind suport psihopedagogic necesar pentru dezvoltarea lor armonioasă;

- g) *interesul superior al copilului* – asigurarea condițiilor adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află;
- h) *măsuri de intervenție și servicii de suport pentru incluziunea educațională* - ansamblu de măsuri și servicii realizate pentru a răspunde necesităților speciale ale copilului/elevului cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități în vederea facilitării accesului la serviciile educaționale din comunitate, realizării planului educațional individualizat.
- i) *reprezentant legal al copilului* – părintele copilului, persoană sau autoritate, desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele legitime ale copilului și să acționeze în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și în alte domenii.

II. PRINCIPIILE ȘI OBIECTIVELE EVALUĂRII DEZVOLTĂRII COPILULUI

- 8. Procesul de evaluare este, în toate cazurile, subordonat interesului superior al copilului/elevului și se realizează în baza următoarelor principii:
 - a) principiul abordării individualizate și complexe;
 - b) principiul intervenției multidisciplinare;
 - c) principiul participării la proces (copil/elev/părinte/reprezentant legal al copilului);
 - d) principiul relevanței și eficienței;
 - e) principiul confidențialității;
 - f) principiul continuității.
- 9. În procesul de evaluare/reevaluare a dezvoltării copilului/elevului se realizează următoarele obiective:
 - a) colectarea, din diferite surse (educațională, sănătate, socială, familie), procesarea și interpretarea informației relevante pentru constatarea nivelului de dezvoltare a copilului/elevului;
 - b) stabilirea nivelului actual de dezvoltare, a potențialului și a necesităților speciale pe domenii de dezvoltare;
 - c) identificarea cerințelor educaționale speciale și a serviciilor de suport, conform legislației în vigoare (în cadrul evaluării complexe);
 - d) stabilirea unui traseu educațional optimal prin programe de intervenție și suport care răspund interesului superior al copilului și necesităților lui de dezvoltare;
 - e) evaluarea eficienței programelor de intervenție, stabilirea și evaluarea progreselor în dezvoltarea copiilor/elevilor.
- 10. În scopul asigurării calității procesului, evaluarea dezvoltării copilului/elevului va întruni următoarele caracteristici:
 - a) centrată pe interesul superior al copilului/elevului: se va alege forma optimă de protecție a copilului/elevului derivată din nevoile lui;
 - b) colaborativă: în procesul realizării evaluării, specialiștii implicați vor colabora și își vor coordona demersurile pentru a asigura o abordare comprehensivă în colectarea, interpretarea și valorificarea datelor evaluării;
 - c) dezvoltativă: evaluarea sprijină copiii/elevii în procesul de dezvoltare prin promovarea unor abordări focalizate pe identificarea potențialului real și a necesităților de dezvoltare ale copilului/elevului;
 - d) accesibilă: rezultatele evaluării trebuie să fie pe înțelesul tuturor celor implicați și utilizate eficient în procesul de satisfacere a necesităților copilului;
 - e) transparentă: scopurile evaluării trebuie să fie pe înțelesul tuturor celor implicați și utilizate eficient în procesul de satisfacere a necesităților copilului/elevului;

- f) multidisciplinară: evaluarea necesită o abordare complexă a aspectelor relevante (educație, grad de adaptare psihosocială, sănătate, situație socio-economică etc.), precum și a interacțiunii dintre acestea;
- g) unitară: evaluarea trebuie să urmărească și să opereze cu aceleași obiective, criterii, metodologii pentru toți copiii/elevii;
- h) flexibilă: echipa multidisciplinară decide, de la caz la caz necesitatea evaluării copilului/elevului pe toate domeniile de dezvoltare, pe unele, sau pe un singur domeniu.

III. TIPURI DE EVALUARE A DEZVOLTĂRII COPILULUI

11. În funcție de nivelurile la care se realizează și obiectivele urmărite, evaluarea dezvoltării copilului poate fi inițială, complexă și specifică.
12. **Evaluarea inițială** se realizează în cazul existenței unor semne privind potențialele probleme de dezvoltare ale copilului/elevului, sesizate de către părinți, medicul de familie sau cadrele didactice în urma observațiilor, rezultatelor școlare, comportamentului copilului/elevului și aplicării *Listei de control pentru identificarea inițială a problemelor în dezvoltarea copilului/elevului*, după o perioadă de adaptare a copilului/elevului în instituție, care variază de la 1 la 2 luni, în funcție de situația copilului/elevului (Anexa 1).
13. Evaluarea inițială se realizează în cadrul instituției de învățământ general sau profesional tehnic de către Comisia multidisciplinară intrașcolară/instituțională și presupune:
 - a) identificarea nivelului actual de dezvoltare a copilului, a particularităților și potențialului lui de dezvoltare;
 - b) estimarea gradului de corespundere a nivelului de dezvoltare a copilului cu nivelul caracteristic vârstei respective;
 - c) stabilirea programelor de intervenție personalizată pentru cazurile prevăzute în pct. 59 b al prezentei Metodologii.
14. În vederea realizării unei evaluări comprehensive, cantitative și calitative, Structura teritorială de asistență psihopedagogică realizează evaluarea complexă a dezvoltării copilului/elevului.
15. **Evaluarea complexă** se realizează în scopul:
 - a) stabilirii nivelului actual de dezvoltare al copilului/elevului și previziunea evoluției în etapa următoare;
 - b) identificării cerințelor educaționale speciale ale copilului/elevului;
 - c) determinării competențelor și a necesităților speciale și specifice pe diverse domenii de dezvoltare;
 - d) recomandării celei mai adecvate forme de incluziune educațională (totală, parțială, ocazională, la distanță);
 - e) stabilirii și recomandării serviciilor de suport educațional și specific (asistență/consiliere psihologică, asistență logopedică, psihopedagogică și ocupațională etc.), care răspund interesului superior al copilului și necesităților lui de dezvoltare.
16. În cadrul evaluării complexe, specialiștii structurilor teritoriale de asistență psihopedagogică realizează evaluarea următoarelor domenii de dezvoltare:
 - a) *domeniul fizic/neuromotor ce include:*
 - parametrii fizici de dezvoltare: înălțimea, greutatea, indicii de masă corporală (se indică dacă vizibil corespunde vârstei cronologice);
 - dezvoltarea motricității fine (mișcările degetelor și ale mâinilor în vederea autoservirii sau a îndeplinirii unor activități uzuale, precum coordonarea mână-ochi, mișcarea degetelor, mobilitatea articulară, forța musculară, modul de manipulare a uneltelor de scris, obiecte mari/mici etc.);
 - dezvoltarea motricității grosiere, modul de deplasare (independent, cu ajutorul bastonului, cu sprijin din partea adultului, urcatul și coborâtul scărilor, săritul, alergarea etc.);
 - coordonarea și echilibrul (capacitatea de a-și coordona mișcările și de a-și menține echilibrul în diferite activități);

- capacitățile senzoriale, identificând orice dificultate în prelucrarea informației senzoriale (sensibilitate excesivă la lumină, sunete puternice, atingeri etc.);
- postura și mobilitate (modul în care copilul se mișcă, stă într-o anumită poziție, precum și eventualele probleme legate de mobilitate).

b) domeniul limbaj și comunicare presupune:

- capacitățile de exprimare verbală prin limbajul rostit și grafic;
- dezvoltarea limbajului (vocabularul, utilizarea corectă a structurii gramaticale și sintaxa, premisele citirii și scrierii);
- exprimarea verbală și nonverbală (abilități de ascultare, comunicare orală și scrisă, activă și pasivă, orală și scrisă, modul în care copilul folosește cuvintele, gesturile, expresiile faciale; după caz, formele de comunicare augmentativă-alternativă (limbajul semnelor și gesturilor, sistemul Braille etc.);
- dificultățile de pronunție sau tulburările de vorbire (identificarea problemelor legate de articulare sau pronunție).

c) domeniul cognitiv implică:

- achizițiile generale (abilitățile copilului de a înțelege relațiile dintre obiecte, fenomene, evenimente și persoane)
- abilitățile intelectuale generale (nivelul de inteligență, raționamentul, abilitatea de a rezolva probleme, nivelul de procesare a informației, competențe de grupare, scriere, comparare, ordonare, măsurare, asocierea obiectelor, fenomenelor, evenimentelor);
- procesele psihice: percepția, atenția (volumul, mobilitatea, stabilitatea, flexibilitatea; capacitatea de a se concentra pe o sarcină și durata acesteia); memoria (vizuală, auditivă, kinestezică, de lungă/scurtă durată, precum și capacitatea de a reține și recupera informațiile), gândirea;
- competențele de grupare, scriere, comparare, ordonare, măsurare, asocierea obiectelor, fenomenelor, evenimentelor;
- abilitățile lingvistice și comunicative (capacitatea copilului de a folosi cuvinte în mod corespunzător sau capacitatea sa de a înțelege și interpreta informațiile);
- modul de rezolvare a problemelor folosite (strategii utilizate în situații dificile);
- funcționalitatea (modul în care capacitățile se transferă în mediul natural și impactul acestora asupra vieții zilnice).

d) domeniul comportamentului socio-emoțional/relaționare include:

- competențele sociale (identitatea personală, capacitatea de a stabili și a menține relații cu adulții și cu semenii și adulții, modul în care gestionează situațiile sociale, abilitatea de a asculta ce spune interlocutorul, demonstrând interes prin întrebări sau comentarii adecvate; de a lucra în grup și a colabora; capacitatea de a identifica sursele conflictelor, negocierea soluțiilor, gestionarea conflictelor; abilitatea de a construi relații bazate pe reciprocitate);
- competențele emoționale (capacitatea de a înțelege și a-și exprima emoțiile, abilitatea de recunoaștere, de înțelegere a emoțiilor; autoreglarea emoțiilor).

e) domeniul comportamentului adaptativ (nivel de adaptare școlară, socială, nivel de autoadministrare, influențele de mediu asupra copilului) presupune:

- capacitățile de a exprima nevoile și dorințele, de a înțelege instrucțiunile;
- gradul de autonomie (gradul în care poate lua decizii și acționa independent);
- abilitățile de îngrijire personală (igienă personală, deprinderi de alimentație și îmbrăcatul/dezbrăcatul etc.);
- aptitudinile practice-gospodărești (abilități cotidiene/ocupaționale/casnice, precum strângerea obiectelor personale, aranjarea patului, ordonarea camerei, gestionarea resurselor financiare etc.);
- adaptarea școlară (abilitățile de orientare în spațiul intern al instituției, modul în care își ajustează comportamentul în diferite situații);
- adaptarea socială (abilități de orientare, deplasare, comunicare în spațiul extern (stradă, magazin, alte locuri publice)).

18. Evaluarea dezvoltării copilului se realizează prin raportare la standarde și norme, la criterii și individ.
 - a) Evaluarea prin raportare la standarde și norme măsoară competențele într-un anumit domeniu de dezvoltare, bazându-se pe standarde validate național.
 - b) Evaluarea prin raportare la criterii determină punctele forte și punctele slabe prin referire la un set de deprinderi raportate la vârsta cronologică, presupuse a fi esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a copilului.
 - c) Evaluarea prin raportare la individ măsoară progresul copilului pe parcursul dezvoltării lui individuale, în contexte obișnuite de viață, în funcție de potențialul copilului.
19. În anumite cazuri, în scopul asigurării caracterului complex al evaluării, prin intermediul părinților/reprezentantului legal al copilului/elevului pot fi solicitate instituțiilor de resort evaluări complementare (medicală și socială) care să elucideze, respectiv:
 - a) starea de sănătate a copilului, cu specificarea factorilor care pot determina dificultățile de învățare, de integrare socială și problemele de comportament;
 - b) problemele din mediul familial și școlar, problemele socio-economice care pot determina dificultățile de învățare, de integrare socială și probleme de comportament și pot afecta dezvoltarea armonioasă a copilului.
20. Evaluarea complementară (medicală și socială) se realizează, de către serviciile specializate: medicul de familie, asistentul social comunitar, specialiștii din cadrul structurilor de asistență socială din teritoriul unde are domiciliu copilul/elevul evaluat.
21. **Evaluarea specifică** este un proces complex, detaliat, realizat de un specialist (psiholog, logoped, psihopedagog), pe domenii de dezvoltare, fiecare având scopuri, instrumente standardizate și metode specifice pentru a evalua abilități, comportamente sau nevoi particulare ale copiilor.
22. Evaluarea specifică se realizează la solicitarea părinților/reprezentanților legali ai copilului, structurilor/instituțiilor cu competențe în domeniul protecției copilului, precum și reprezentanților instituțiilor de drept (Inspectoratul de Poliție, Procuratura, Instanța de judecată, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului).
23. În conformitate cu prezenta Metodologia, evaluarea specifică poate fi de mai multe tipuri: psihologică, logopedică și psihopedagogică.
24. **Evaluarea psihologică** este un proces specializat realizat de către un psiholog, atestat în domeniul de competență, nivelul 6 și 7 de calificare profesională, conform Cadrului Național al Calificărilor Profesionale.
25. Evaluarea psihologică este un proces realizat față în față (evaluatorul și beneficiarul), cu scopul de a identifica modalitatea de funcționare psihică a subiectului evaluării, ținând cont de caracteristicile de personalitate, funcționarea comportamentală, socio-emoțională, cognitivă, la solicitarea instituțiilor abilitate. Reieșind din scopul evaluării și obiectivele urmărite se aplică o serie de instrumente specifice, cum ar fi teste psihologice, chestionare și interviuri, pentru a evalua trăsături de personalitate, inteligența, abilități cognitive și comportamentale etc.
26. Evaluarea psihologică, se realizează în cadrul Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică, Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică și poate varia în funcție de solicitare:
 - a) stabilirea nivelului de dezvoltare cognitivă a copilului, a capacității acestuia de a oferi mărturii relevante în procesul de investigare a cazului;
 - b) identificarea particularităților de funcționare a sferei afective, a stării emoționale a copilului în dinamică;
 - c) identificarea particularităților de funcționare a sferei relaționale: relației părinte/cadru didactic/îngrijitori/semeni/alte persoane - copil;
 - d) determinarea gradului de atașament a copilului în raport cu persoanele semnificative: ambii părinți, îngrijitori, frați/surori/alte persoane și identificarea semnelor de alienare;
 - e) identificarea indicatorilor specifici profilului psihocomportamental al copiilor victime sau martori ai abuzului;
 - f) stabilirea tulburărilor specifice copiilor victime ale violenței, neglijării, exploatării, traficului (determinarea gradului de traumatizare a copilului);

- g) determinarea impactului evenimentului asupra stării emoționale și dezvoltării copilului;
 - h) determinarea gradului maturității școlare etc.
27. În procesul de evaluare psihologică a copilului, în funcție de scopul și obiectivele propuse, psihologul poate implica și alte persoane de referință (frați/surori, părinți/reprezentanți legali, persoane în grija cărora se află copilul). Implicarea acestora are ca scop:
- a) colectarea datelor anamnezice (informații relevante despre creșterea și dezvoltarea copilului evaluat);
 - b) determinarea stilului parental de educație și/sau atitudinii față de copilul evaluat;
 - c) stabilirea relației dintre cei doi părinți și identificarea aspectelor legate de comunicarea și relaționarea cu copilul;
 - d) identificarea prezenței sau absenței unui conflict între părinți și impactul acestuia asupra copilului.
28. Evaluarea psihologică poate fi realizată la solicitarea:
- a) părinților/reprezentanților legali, cadrelor didactice, specialiștilor cu competențe în domeniul protecției copilului, în vederea cercetării și cunoașterii nivelului de dezvoltare al copilului raportat la vârsta cronologică, precum și pentru stabilirea cauzelor care stau la baza unor comportamente dezadaptative ale copilului;
 - b) reprezentanților instituțiilor de drept (Inspectoratul de Poliție, Procuratura, Judecătoria, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, avocatul apărării, conform art. 53 din Legea nr. 1260 cu privire la avocatură).
29. Solicitarea evaluării psihologice poate fi realizată de următoarele persoane/instituții/structuri, prin diverse modalități:
- a) părinții/reprezentantul legal al copilului, prin depunerea unei cereri scrise adresate Centrului Republican;
 - b) reprezentanții instituțiilor/structurilor (OLSDÎ, APL, ATAS), prin expedierea unui demers semnat și avizat de managerul instituției;
 - c) reprezentanții instituțiilor de drept/de examinare a cazului (Inspectoratul de Poliție, Procuratură), care solicită evaluarea psihologică a copilului prin intermediul ordonanței sau demersului;
 - d) reprezentanții instituțiilor judecătorești, care solicită evaluarea psihologică a copilului prin intermediul încheierii judecătorești sau extrasului din Procesul-verbal, semnat și avizat fie de judecătorul care solicită evaluarea, fie de președintele de judecată;
 - e) reprezentantul apărării (avocatul), care solicită evaluarea psihologică a copilului prin intermediul demersului/cererii, cu anexarea mandatului, în conformitate cu art.81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, privind împuternicirile avocatului pentru participarea în toate instituțiile, prezentându-se cu toate drepturile prevăzute de lege, semnat și avizat de către solicitant.
30. Evaluarea psihologică se realizează cu acordul în scris al ambilor părinți/reprezentanți legali ai acestora, cu excepția următoarelor cazuri:
- a) solicitarea evaluării psihologice de către instanța de judecată, prin intermediul încheierii judecătorești sau extrasului din Procesul-verbal al ședinței în care este dispusă evaluarea psihologică a copilului;
 - b) solicitarea evaluării psihologice a copilului victimă sau potențială victimă a violenței, neglijării, exploatării sau traficului, de către reprezentanții instituțiilor de drept (Inspectoratul de Poliție, Procuratura, Judecătoria), în cazul în care abuzatorul este un părinte/reprezentantul legal, iar celălalt părinte nu apără interesul superior al copilului.
31. Procesul de evaluare psihologică și interpretarea rezultatelor, se finalizează prin întocmirea Raportului de evaluare psihologică, care reprezintă un act scris în care sunt menționate datele despre copil, o descriere rezumativă a cazului și aspectele/întrebările care trebuie cercetate și descrise de către psiholog, în scopul soluționării cazului și în respectarea interesului superior al copilului.
32. În cazul solicitării evaluării psihologice și elaborării Raportului de evaluare psihologică din partea reprezentanților legali/reprezentanților legali ai copilului, în legătură cu un caz suspect de violență,

- neglijare, exploatare sau trafic, se recomandă ca aceștia să se adreseze instituțiilor abilitate în domeniul protecției copilului pentru a solicita evaluarea din partea acestora.
33. În cazul în care psihologul, în cadrul evaluării psihologice, descoperă un caz suspect de violență, neglijare, exploatare sau trafic față de un copil, în contextul solicitării unui Raport de evaluare psihologică din partea reprezentanților legali ai copilului, acesta este obligat să sesizeze Autoritatea tutelară locală, în conformitate cu Procedura de identificare, înregistrare și evaluare inițială a cazurilor suspecte de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului, din cadrul Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.
34. **Evaluarea logopedică** presupune o evaluare integrală realizată de către un specialist atestat în domeniu de competență prin licență sau masterat în logopedie/psihopedagogie specială/defectologie, cu pregătire specializată (instruire continuă). Evaluarea are ca scop stabilirea diagnosticului diferențiat, care include delimitarea prognosticului tulburărilor de limbaj și comunicare.
35. Evaluarea logopedică poate fi solicitată de către:
- a) cadre didactice, părinți sau alte structuri, în scopul identificării cauzelor ce stau la baza tulburărilor de vorbire și limbaj, caracterul, gradul și profunzimea acestora, stabilirii potențialului de dezvoltare a limbajului în funcție de deficiența sau dificultatea survenită și stabilirii diagnosticului diferențiat;
 - b) APL, OLSDI și instituțiile de învățământ pentru identificarea copiilor cu tulburări de limbaj, pentru a justifica instituirea sau aprobarea serviciului logoped într-o instituție educațională, în baza nevoilor identificate.
36. Evaluarea logopedică se realizează cu acordul unuia dintre părinți/reprezentanți legali ai copilului, în prezența acestuia/acestora.
37. Evaluarea logopedică se realizează, ținându-se cont de nivelul de dezvoltarea a următoarelor domenii:
- a) limbajul (înțelegerea limbajului adresat/scriș/citit, vocabularul activ/pasiv, capacitatea de imitare, susținerea unui dialog, structura frazelor, ritmul și fluența vorbirii, articularea corectă etc.);
 - b) comunicarea (modul în care copilul transmite și primește informația, utilizează gesturile, expresiile faciale, mimica și limbajul corpului, dezvoltarea abilității de a stabili relații și a coopera, de a înțelege normele sociale și a se exprima adecvat în diverse contexte sociale).
38. Evaluarea limbajului se efectuează sub următoarele aspecte:
- a) fonator (intensitatea și direcția undei de aer, tonalitatea vocii);
 - b) articular (motricitatea aparatului fonoarticular: praxia buzelor, maxilarului, limbii etc.);
 - c) auditiv (capacitatea de diferențiere fonetică, atenția auditivă);
 - d) lingvistic (dezvoltarea laturii lexico-gramaticale a limbajului, ritmul vorbirii, fluența, expresivitatea).
39. Reieșind din scopurile și obiectivele evaluării, logopedul la necesitate poate să includă în procesul de evaluare și alte persoane de referință (părinți/reprezentanți legali, alți membri ai familiei, persoane în grija cărora este lăsat copilul, specialiști din domeniul medical (O.R.L., surdolog, neuropediatru etc.).
40. Implicarea în evaluare a altor persoane se realizează în scopul:
- a) acumulării datelor anamnezice: date personale ale copilului, antecedente ereditare, evoluția simptomelor, tratamente aplicate, evoluția sarcinii, momentul nașterii, comportamentul și procesul de socializare al copilului în primii ani de viață, informații despre membrii familiei, climatul psihoemoțional și relațiile dintre membrii familiei;
 - b) examinarea funcției auditive: pentru stabilirea tulburărilor de natură audiogenă este necesară o examinare audiologică complexă (cazurile care prezintă dificultăți majore de diferențiere fonetică vor fi trimise la O.R.L./surdolog pentru o examinare mai amănunțită și pentru efectuarea audiogramei);

- c) examenul somato-funcțional: examenul motricității articulatorii se realizează pentru identificarea unor dizabilități motorii sau paralizii, precizia și ritmicitatea mișcărilor articulatorii, în mod independent.
41. După realizarea evaluării, specialistul perfectează Fișa de evaluare logopedică care se prezintă solicitantului. Pentru cazurile indicate în pct. 34 b., se va oferi extras din Procesul-verbal prin indicarea numărului de copii care necesită asistență logopedică.
 42. **Evaluarea psihopedagogică** este un proces complex prin care se analizează profilul cognitiv, socio-emoțional, comportamental și adaptativ al copiilor/elevilor cu dizabilități severe, pentru a identifica condițiile de creștere, dezvoltare, necesitățile speciale ale acestora și facilita incluziunea socio-educțională.
 43. Scopul evaluării psihopedagogice presupune identificarea eventualelor dificultăți de dezvoltare, învățare și adaptare ale copiilor/elevilor cu dizabilități severe, stabilirea nivelului de funcționalitate, a proceselor compensatorii și a necesităților de dezvoltare.
 44. Evaluarea psihopedagogică este realizată, la necesitate, de către un psihopedagog special cu studii superioare în domeniul Psihopedagogiei speciale sau de specialiști cu studii în domeniul științei ale educației, cu recalificare în psihopedagogia specială, competenți, cu pregătire specializată (instruire continuă) și experiență de lucru cu copii cu dizabilități.
 45. Evaluarea psihopedagogică se realizează la solicitarea următorilor:
 - a) cadre didactice, medici, părinți sau alte structuri, în scopul identificării cauzelor ce stau la baza problemelor de adaptare școlară și socială, caracterul, gradul și profunzimea acestora, stabilirii potențialului de dezvoltare al copilului, în funcție de deficiența sau dificultatea survenită și stabilirii diagnosticului diferențiat;
 - b) OLSDI și APL, pentru identificarea necesității de instituire a funcției de psihopedagog într-o instituție educațională.
 45. În procesul de evaluare psihopedagogică a copilului în funcție de scopul și obiectivele stabilite, specialistul, după caz, poate implica și alți specialiști (logoped, psiholog, cadru didactic de sprijin, asistent social, asistent personal). Implicarea acestora va permite colectare informațiilor pe mai multe domenii: medical, psihologic, educațional și social.
 46. Evaluarea psihopedagogică este orientată spre stabilirea aspectelor pozitive din dezvoltarea copilului, ca punct de plecare în activitatea de recuperare (reabilitare) și de determinare a abilităților și disponibilităților imediate pentru dezvoltare.
 47. După finalizarea procesului de evaluare psihopedagogică, specialistul întocmește Fișa de evaluare psihopedagogică (Anexa 9) și, la necesitate, o prezintă solicitantului.
 48. În cazul în care psihopedagogul, în cadrul evaluării psihopedagogice, descoperă un caz suspect de violență, neglijare, exploatare sau trafic față de un copil, acesta este obligat să sesizeze Autoritatea tutelară locală, în conformitate cu Procedura de identificare, înregistrare și evaluare inițială a cazurilor suspecte de violență, neglijare, exploatare și trafic al copilului din cadrul Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.

IV. ORGANIZAREA PROCESULUI DE EVALUARE

Organizarea procesului de evaluare inițială

49. Procesul de evaluare se declanșează după identificarea copilului/elevului care se presupune că are probleme de dezvoltare și/sau se află în situație de insecuritate, marginalizare, excluziune sau dificultate de învățare, comunicare, relaționare și comportament.
50. Vor fi considerate cazuri care necesită evaluarea dezvoltării copilului/elevului, următoarele situații:
 - a) cazuri identificate de reprezentanții instituțiilor de învățământ general/profesional tehnic, instituțiilor medico-sanitare, de asistență socială, ordine publică și ale altor autorități și instituții publice cu atribuții în domeniul protecției copilului;
 - b) cazuri referite de părinți/reprezentanții legali ai copilului/elevului;
 - c) cazuri în care tinerii cu vârsta mai mare de 18 ani se adresează în nume propriu.

51. Evaluarea dezvoltării copilului se realizează, obligatoriu, cu acordul scris (Anexa 1) al unui părinte/reprezentant legal al copilului, exprimat în limba maternă a acestuia, pentru a asigura obiectivitatea și un grad adecvat de înțelegere.
52. În cazul în care părintele/reprezentantul legal al copilului refuză să accepte evaluarea inițială, complexă sau specifică a copilului și recomandările Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică, se vor realiza activități de informare și sensibilizare a acestora. Dacă părintele refuză evaluarea, își va exprima dezacordul scris, conform Anexei 3.
53. În interesul superior al copilului, autoritatea tutelară locală și teritorială are dreptul să ia decizii privind protecția drepturilor și intereselor copilului, acționând în numele acestuia pentru a asigura protecția, siguranța, ocrotirea sănătății, educația, proprietatea și alte drepturi, în conformitate cu legea, în vederea îndeplinirii obligațiilor și responsabilităților legale ale părinților/reprezentantului legal.
54. Autoritatea tutelară locală și teritorială va fi sesizată în scris de către instituția de învățământ cu referire la cazul refuzului părinților de a evalua un copil despre care se presupune că are probleme de dezvoltare, solicitând prezența autorității tutelare în procesul de evaluare a copilului [Art.20 modificat prin LP nr.112 din 09.07.2020, MO nr.205-211/14.08.2020, art.454].
55. Autoritatea tutelară locală și teritorială, în conformitate cu mecanismele de cooperare intersectorială aprobate de către Guvern, este obligată după caz să participe la activitatea echipelor multidisciplinare în procesul de evaluare inițială și complexă a situației copilului la solicitarea instituției, precum și la elaborarea și implementarea planului individualizat de asistență psihopedagogică [Art.20 lit. c) în redacția LP nr.112 din 09.07.2020, MO205-211/14.08.2020 art.454].
56. În cazul în care părintele refuză încadrarea copilului în categoria cerințelor educaționale stabilite în urma evaluării complexe/evaluării copilului pentru completarea Formularului nr.5 și a oricărui tip de serviciu recomandat de Structura teritorială de asistență psihopedagogică, autoritatea tutelară locală și teritorială are dreptul să pună în aplicare pașii indicați în pct. 54 al prezentei Metodologii.
57. În cazul în care autoritatea tutelară refuză (în scris) să ia decizii cu privire la evaluarea copilului, instituția de învățământ trebuie să informeze părinții și autoritatea tutelară despre dinamica în dezvoltarea copilului, până la soluționarea cazului.
58. În procesul evaluării se va ține cont de:
 - a) asigurarea unui cadru natural, spațiu sigur și protector, care să favorizeze dezvoltarea armonioasă a copilului, stimulând învățarea și explorarea;
 - b) starea fizică și emoțională generală a copilului la momentul inițierii evaluării și pe parcursului procesului de evaluare;
 - c) viteza, ritmul propriu al copilului, capacitatea de a asculta și de a înțelege mesajul verbal, demonstrațiile și interacțiunile;
 - d) particularitățile vârstei cronologice ale copilului și caracteristicile individuale de dezvoltare care pot influența procesul de evaluare.
59. Evaluarea inițială se realizează în instituția de învățământ de către Comisia multidisciplinară intrașcolară/instituțională, având ca scop identificarea nivelului de dezvoltare și a eventualelor dificultăți de învățare sau probleme de comportament ale copilului/elevului și presupune:
 - a) observarea copilului/elevului în diferite contexte din mediul educațional: în timpul rutinelor zilnice, pauzelor și interacțiunilor cu semenii, în timpul jocului/procesul de învățare etc., pentru a analiza comportamentul și interacțiunile sociale;
 - b) evaluarea achizițiilor generale, a capacităților de învățare (înțelegerea mesajelor și a instrucțiunilor) și a dezvoltării proceselor psihice;
 - c) examinarea rezultatelor testelor de evaluare și a altor produse școlare (sarcini din clasă, teme pentru acasă, conținutul portofoliului, lucrul individual etc.);
 - d) analiza manifestărilor psiho-socio-emoționale (exprimarea și autoreglarea emoțiilor, relațiile cu cei din jur, gestionarea diferitor situații etc.)
 - e) determinarea nivelului de adaptare școlară și socială, precum și abilitățile de autoadministrare.
60. În baza evaluării inițiale, instituția decide, după caz, dacă:

- a) Copilul/elevul nu prezintă deficiențe de dezvoltare, dificultăți de învățare sau probleme comportamentale care să necesite intervenții suplimentare, dar care pot fi gestionate în mod regulat în cadrul activităților de la clasă;
 - b) Copilul/elevul prezintă deficiențe în dezvoltare și dificultăți de învățare care, cu un anumit suport educațional, pot fi remediate cu resursele disponibile în instituției;
 - c) Copilul/elevul manifestă probleme de dezvoltare, învățare sau comportament care necesită evaluarea acestora de către specialiști calificați în cadrul Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică.
60. Evaluarea inițială se realizează pe parcursul a cel mult 10 zile lucrătoare de la data constatării necesității unei atare evaluări.
61. Rezultatele evaluării inițiale efectuate de Comisia multidisciplinară intrașcolară/ instituțională se consemnează într-un Proces-verbal de evaluare a dezvoltării copilului (Anexa 2), fiind prezentate părinților.
62. Referirea cazului către Structura teritorială de asistență psihopedagogică se va face în baza referinței de solicitare a evaluării complexe a dezvoltării copilului și prezentarea dosarului cu documentele menționate în Anexa 4.

Organizarea procesului de evaluare complexă

63. Evaluarea complexă a dezvoltării copilului se realizează de Structura teritorială de asistență psihopedagogică în baza unui plan elaborat în acest sens, după cum urmează:
- a) Structura teritorială de asistență psihopedagogică informează, oral/în scris, instituțiile de învățământ cu privire la evaluarea complexă a copiilor/elevilor, cu cel puțin o săptămână înainte;
 - b) Structura teritorială de asistență psihopedagogică planifică evaluarea cazurilor ce derivă din adresarea directă a părinților sau referirea de către anumite instituții și structuri din domeniul de protecție și suportului pentru copil (autorități locale, centre de plasament, centre comunitare etc.);
 - c) la solicitarea tinerilor cu vârsta de peste 18 ani, care sunt încadrați într-o instituție de învățământ secundar general și/sau profesional tehnic;
64. Evaluarea complexă a dezvoltării copilului va fi realizată în termen de cel mult o lună de zile de la referirea cazului.
65. Evaluarea complexă a dezvoltării copilului se poate realiza în instituția de învățământ, la domiciliul copilului sau la sediul Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică. Instituția de învățământ va informa părinții copiilor care urmează a fi evaluați cu privire la scopul, data și locația în care se va desfășura evaluarea.
66. În funcție de cazurile evaluate, la necesitate, sunt anunțate și implicate Centrul medicilor de familie, Agenția teritorială de asistență socială/structura de asistență socială, precum și alte organe/instituții relevante, după caz.
67. Rezultatele evaluării complexe se examinează în ședință comună a echipei de evaluatori ai Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică, prin informare reciprocă, coordonarea datelor și formularea, prin consens a concluziilor generale vizând evaluarea.
68. În urma evaluării complexe, Structura teritorială de asistență psihopedagogică întocmește un Raport de evaluare, care include concluzii și recomandări corespunzătoare, precum și o concluzie generală privind identificarea sau neidentificarea cerințelor educaționale speciale, perioada de reevaluare și serviciile de suport necesare pentru copil.
69. În funcție de rezultatele evaluării dezvoltării copilului, de potențialul și necesitățile identificate, se va stabili forma de incluziune în activități la nivel de clasă și instituție (totală, parțială, ocazională, la distanță).
70. Incluziunea totală presupune participarea copilului/elevului cu cerințe educaționale speciale la toate activitățile școlare din cadrul grupului/clasei, conform orarului acestuia, beneficiind de asistență educațională, fie în mod individual, fie în grupuri mici, atât în grupă/clasă, cât și în CREI. Copilul/elevul este asistat de un cadru didactic de sprijin, conform unui orar prestabilit.

Elevul poate parcurge anumite discipline prin curriculum general, cu adaptări ale strategiilor didactice, sau curriculum modificat, în funcție de necesitățile sale.

71. Incluziunea parțială presupune prezența zilnică al copilului/elevului în instituție, pentru cel puțin 4 ore (în cazul în care copilul/elevul nu poate să reziste mai mult), cu extinderea treptată a aflării copilului/elevului în instituție și la activități/ore. În vederea asigurării unui proces eficient se va întocmi un orar al activităților, coordonat cu părintele și aprobat de directorul instituției. Conform orarului prestabilit copilul/elevul se va afla în grupă/clasă un timp limitat, în funcție de posibilitățile sale fizice și emoționale. În restul timpului, acesta va beneficia de asistență în Centrul de resurse pentru educația incluzivă, prin activități individuale sau în grupuri mici, iar serviciile de suport vor fi oferite de către cadrul didactic de sprijin și/sau alți specialiști, precum psihopedagogul, logopedul sau psihologul. Dacă copilul/elevul beneficiază de asistent personal, acesta trebuie să-l însoțească pe întreaga durată a prezenței acestuia în instituție.
72. Incluziunea ocazională se recomandă elevilor din instituțiile de învățământ primar și secundar general pentru următoarele categorii:
 - a) elevi cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități severe, care de regulă, sunt în incapacitatea de deplasare și necesită asistență specializată;
 - b) elevi care se află în incapacitate temporară de deplasare în urma unor accidente/intervenții medicale, care întrunesc cerințele instruirii la domiciliu temporar.
73. Incluziunea ocazională presupune organizarea procesului educațional pentru elevii din instituțiile de învățământ primar și secundar general, în funcție de potențialul acestuia prin:
 - a) organizarea instruirii la domiciliu pe baza Planului-cadru și/sau al Planului educațional individualizat (PEI);
 - b) organizarea incluziunii ocazionale, în baza Planului educațional individualizat care va conține activități de socializare pentru elev, prin participarea la anumite ore sau activități extrașcolare alături de colegii săi, în funcție de potențialul și necesitățile sale.
74. În funcție de evoluția dezvoltării copilului/elevului, în urma reevaluării complexe a dezvoltării, SAP stabilește forma de incluziune educațională.
75. Rezultatele evaluării complexe vor sta la baza elaborării Planului educațional individualizat, stabilirii serviciilor de suport și a recomandărilor pentru părinți/reprezentanți legali ai copilului, cadre didactice, alți specialiști care asistă copilul în procesul de abilitare/reabilitare.
76. Pe parcurs, Comisia multidisciplinară intrașcolară/instituțională și, după caz, Structura teritorială de asistență psihopedagogică monitorizează și efectuează evaluarea continuă a copilului pentru constatarea progreselor la nivelul performanței școlare și a dezvoltării acestuia.

Organizarea procesului de evaluare specifică

77. Demararea procesului de evaluare specifică se face în baza solicitării părinților/reprezentanților legali, a instituțiilor și/sau a specialiștilor cu competențe în domeniul protecției copilului, precum și a reprezentanților instituțiilor de drept (Inspectoratul de Poliție, Procuratura, instanța de judecată), al Avocatul Poporului pentru drepturile copilului) și al avocatului ce reprezintă interesele copilului.
78. Evaluarea specifică se efectuează cu acordul unui părinte/reprezentant legal al copilului, cu excepția evaluării psihologice. Evaluarea psihologică se realizează obligatoriu cu acordul scris al ambilor părinți/reprezentanți legali ai copilului, în scopul examinării și soluționării cazurilor de divorț, stabilirea domiciliului copilului, violență, neglijare, exploatare sau trafic al copilului. Totuși, se fac excepții în cazul solicitării acordului ambilor părinți atunci când evaluarea este solicitată din partea autorităților de drept (încheiere judecătorească, extras din Procesul-verbal al ședinței de judecată) și/sau când unul sau ambii părinți sunt abuzatori, iar autoritățile emit o ordonanță de protecție.
79. Evaluarea psihologică se realizează de specialistul psiholog din cadrul Centrului Republican sau al structurilor teritoriale de asistență psihopedagogică, într-un spațiu special amenajat, fără

- prezența părintelui/reprezentantului legal al copilului, pentru a asigura corectitudinea acestui proces.
80. Evaluarea psihopedagogică/logopedică a copilului se realizează de specialistul psihopedagog/logoped din cadrul Centrului Republican sau al structurilor teritoriale de asistență psihopedagogică, în prezența părintelui/reprezentantului legal. Participarea părintelui la evaluare presupune observarea comportamentelor și competențelor copilului, fără a interveni direct în procesul de evaluare.
81. Evaluarea psihologică a copilului va fi realizată în cel mult 30 zile de la solicitarea primită, cu condiția că adultul responsabil să asigure prezența copilului la ședințele stabilite conform orarului. În situația în care părinții/reprezentantul legal nu asigură prezența copilului la ședințele de evaluare, specialistul evaluator va informa telefonic sau în scris reprezentantul care a solicitat evaluarea și va solicita asigurarea prezenței copilului la ședințele planificate.
82. Durata evaluării specifice poate varia în funcție de complexitatea cazului și tipului evaluării realizate. De asemenea, variază și în funcție de vârsta cronologică și mentală a copilului, de particularitățile individuale ale acestuia, precum și de instrumentele administrate de evaluator. De obicei, o ședință de evaluare durează:
- 45 și 90 minute - în cazul evaluării psihologice;
 - 20 și 40 minute - în cazul evaluării logopedice;
 - 20-30 minute - în cazul evaluării psihopedagogice.
83. Pentru realizarea obiectivelor planificate, se va stabili numărul de ședințe individual. Numărul acestora poate varia între 2-4 sau chiar mai multe, în cazul evaluării psihologice, incluzând și întâlnirile cu părinții. La necesitate, evaluatorul poate solicita ședințe suplimentare pentru a obține informațiile necesare.
84. Produsele și rezultatele evaluării specifice sunt stocate și păstrate de specialistul evaluator (logoped, psiholog, psihopedagog) în dosarul copilului.
85. Evaluarea specifică presupune o examinare detaliată a informațiilor despre copil, care va fi realizată în baza unor acțiuni specifice, după cum urmează:
- a) Specialistul evaluator va analiza solicitarea de evaluare:
- examinarea minuțioasă a solicitării primite, identificarea aspectelor și întrebărilor formulate, care vizează competența și atribuțiile specialistului evaluator;
 - corelarea specializării și competențelor profesionale necesare pentru realizarea evaluării respective;
 - excluderea unui posibil conflict de interes în cazul în care evaluatorul (psihologul) cunoaște copilul evaluat și/sau familia acestuia;
 - verificarea actelor prezentate de solicitant, părinți/reprezentanți legali, necesare pentru evaluarea specifică: certificatul de naștere al copilului, buletinul de identitate și acordul în scris al ambilor părinți (sau al unui singur părinte după caz/reprezentant legal, mandatul avocatului copilului).
- b) Specialistul evaluator va stabili scopul și obiectivele evaluării, care vor rezulta din întrebările formulate în solicitarea de evaluare la care specialistul va răspunde.
- c) Specialistul va stabili dacă este necesar să includă în procesul de evaluare alte persoane de referință (frați/surori, părinți/reprezentanți legali, persoane în grija cărora se află copilul), în funcție de scopul și obiectivele planificate.
- d) Specialistul va stabili orarul ședințelor de evaluare, în acord cu părintele (după caz, cu ambii părinți) sau cu reprezentantul legal al copilului. Durata și programul evaluării vor fi stabilite în funcție de complexitatea și specificul cazului. Nu se va întocmi Raportul de evaluare pe baza unei singure ședințe.
- e) Specialistul evaluator, la necesitate, va examina sursele suplimentare de informare existente, după cum urmează:
- documente de înregistrare a serviciilor specializate oferite anterior (motivul, durata, diagnosticul, factorii care au influențat starea copilului, atât pozitiv cât și negativ, și schimbările observate);

- referințe medicale (informație despre starea de sănătate a copilului, traume, tratamente înscrise în cartela medicală, concluzii ale examinării/expertizei medico-legale);
 - hotărâri/decizii ale autorității tutelare sau ale instanțelor judecătorești (dinamica familiei, precedente în familie etc.);
 - descrierea situației academice a copilului (frecvența școlară, performanțe școlare, comunicarea în grupul de semeni, activismul școlar etc.).
85. Specialistul va selecta instrumentele de evaluare în funcție de specificul solicitării și obiectivele stabilite.
86. Specialistul evaluator va contacta telefonic părintele (după caz, ambii părinți) sau reprezentantul legal pentru a-i informa cu privire la evaluarea copilului sau la solicitarea parvenită.
87. Specialistul evaluator va invita la ședință părintele (după caz, ambii părinți) sau reprezentantul legal, în scopul informării cu privire la:
- scopul și obiectivele evaluării;
 - procedura de evaluare: locație, oră, durata/număr de ședințe, responsabilul de evaluare;
 - semnarea acordului părinților cu privire la procesul de evaluare;
 - colectarea datelor referitoare la istoricul personal al cazului (realizarea interviului, informații despre creșterea și dezvoltarea copilului, anamneza, relațiile copilului cu familia și cu membrii familiei extinse etc.).
88. În funcție de solicitare și scopul evaluării, specialistul evaluator elaborează:
- a) Psihologul întocmește Raportul de evaluare psihologică (Anexa 7);
 - b) Logopedul întocmește Fișa de evaluare logopedică (Anexa 8);
 - c) Psihopedagogul întocmește Fișă de evaluare psihopedagogică (Anexa 9).

V. REEVALUAREA

89. Reevaluarea este o componentă importantă a procesului de evaluare complexă a dezvoltării copilului și se realizează în scopul:
- a) constatării progreselor sau regreselor în dezvoltarea copilului;
 - b) determinării eficienței programelor de intervenție și a progreselor în dezvoltarea copilului;
 - c) identificării unor noi necesități de suport sau intervenție;
 - d) modificării intervențiilor planificate anterior și/sau proiectării unor noi programe de intervenție;
 - e) pregătirii etapei de tranziție (de la o formă de incluziune la alta, de la un nivel de învățământ la altul, sau între instituții);
 - f) stabilirii calității serviciilor prestate;
 - g) asigurării dezvoltării progresive a copilului/elevului.
90. Obiect al reevaluării dezvoltării copilului/elevului pot fi:
- a) performanțele copilului/elevului: progresul școlar; progresele legate de adaptare, socializare, comunicare, autoafirmare, dezvoltarea abilităților emoționale și comportamentale etc.;
 - b) dificultățile copilului/elevului: probleme de ordin social, probleme legate de adaptarea școlară și socială, comunicarea, autoafirmarea, comportamentele de autoreglare; dificultăți generate de starea de sănătate fizică și mintală, traume, condiții de viață sau alte aspecte relevante pentru dezvoltarea copilului.
91. Reevaluarea dezvoltării copilului/elevului se efectuează de specialiștii din cadrul Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică prin parcurgerea consecutivă a următoarelor etape:
- a) elaborarea planului de reevaluare: stabilirea orarului, a echipei de reevaluare, a instrumentelor de evaluare necesare etc.;
 - b) examinarea Raportului de evaluare complexă/reevaluare complexă anterioare și determinarea domeniilor de dezvoltare ce urmează să fie reevaluate;

- c) studierea fișelor de monitorizare din PEI-ul copilului/elevului și discuții cu cadrul didactic de sprijin și cadrele didactice din instituțiile de învățământ la care este școlarizat copilul ce urmează a fi reevaluat;
 - d) realizarea procesului propriu-zis de reevaluare;
 - e) organizarea ședinței de examinare a rezultatelor;
 - f) elaborarea Raportului de reevaluare;
 - g) prezentarea Raportului de reevaluare și identificarea soluțiilor pentru depășirea dificultăților cu care se confruntă copilul în cadrul unei ședințe comune a echipei de evaluare din cadrul Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică și a Comisiei multidisciplinare intrașcolare/instituționale.
92. Copilul/elevul cu cerințe educaționale speciale, asistat în instituția de învățământ, este reevaluat de către Comisia multidisciplinară intrașcolară/instituțională (în procesul revizuirii PEI) semestrial.
 93. Copilul cu cerințe educaționale speciale din instituțiile de educație timpurie luat în evidența Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică este reevaluat, de regulă, o dată în an.
 94. Elevul cu cerințe educaționale speciale din instituțiile de învățământ primar și secundar general, este reevaluat, de regulă, o dată la doi ani, de Structura teritorială de asistență psihopedagogică, cu excepția elevilor claselor a IV-a, a IX-a, a XII-a. În caz de necesitate, SAP poate decide reevaluarea cu o altă periodicitate. Rezultatele reevaluărilor sunt temei pentru actualizarea Planului educațional individualizat și a serviciilor de suport.
 95. Structura teritorială de asistență psihopedagogică instituie componența echipei de reevaluare în funcție de dificultățile copilului/elevului și domeniile afectate, echipa fiind constituită din minim 2 specialiști.
 96. Copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale, care urmează să treacă de la un nivel de învățământ la altul, vor fi reevaluați obligatoriu de către Structura teritorială de asistență psihopedagogică în anul curent de studii.
 97. Reevaluarea copilului din clasele finale ale nivelurilor de școlaritate va viza stabilirea condițiilor specifice pentru susținerea examenelor de finalizare a ciclului de învățământ, precum și facilitarea tranziției copilului/elevului către un alt nivel de școlaritate.
 98. Reevaluarea anticipată poate fi solicitată de:
 - a) părinții/reprezentanții legali ai copilului, în cazul în care aceștia contestă concluziile evaluării inițiale;
 - b) instituția de învățământ, în cazul unor probleme majore, care depășesc competențele și resursele instituției.
 99. Reevaluarea copiilor/elevilor se planifică și se realizează pentru toate domeniile de dezvoltare (limbaj și comunicare, cognitiv, psihoemoțional, adaptativ, fizic) sau doar pentru anumite domenii, în funcție de necesitățile și dificultățile identificate.
 100. În urma reevaluării periodice a copilului aflat în evidența structurilor teritoriale de asistență psihopedagogică, se întocmește Raportul de reevaluare, conform formularului anexă la prezenta Metodologie (Anexa 6.2), care va fi prezentat în instituția de învățământ în termen de cel mult 30 zile de la data reevaluării.
 101. În funcție de rezultatele obținute, acțiunile post-reevaluare vizează:
 - a) menținerea/eliminarea cerințelor educaționale speciale ale copilului;
 - b) revizuirea Planului educațional individualizat și/sau a altor planuri/programe de asistență individualizată;
 - c) alte intervenții în interesul copilului/elevului.
 102. La transferul copilului/elevului dintr-o instituție de învățământ în alta, în dosarul copilului vor fi incluse Raportul de evaluare complexă și Rapoartele de reevaluare.

VI. METODE ȘI TEHNICI DE EVALUARE

102. Evaluarea dezvoltării copilului se efectuează pe baza metodelor și instrumentelor aprobate și validate conform reglementărilor stabilite: validate la nivel internațional și adaptate, respectiv aprobate de Ministerul Educației și Cercetării, alte instituții autorizate.
103. În scopul asigurării caracterului comprehensiv, pentru a constata și demonstra nivelul de dezvoltare a copilului, pot fi aplicate metode formale și metode non-formale.
104. În categoria metodelor formale se înscriu: testele standardizate și chestionarele oficial aprobate, observarea formală a activității și comportamentelor copilului, interviurile structurate etc.
105. În calitate de metode non-formale pot fi utilizate: portofoliul, observarea în diverse contexte de relații directe și indirecte, analiza/studierea produselor activității școlare, interviurile nestructurate, chestionarea părinților etc.
106. Pentru fiecare metodă, pot fi aplicate diverse tehnici de realizare. Ca tehnici de evaluare a dezvoltării copilului, se recomandă setul de instrumente de evaluare, aplicat, după caz, atât în procesul evaluării inițiale, cât și în evaluarea complexă/specifică (Anexa 5).
107. În funcție de domeniu, nivelul și subiectul evaluării, specialiștii pot elabora/dezvolta instrumente proprii (fișe de evaluare, liste de control) sau le pot adapta pe cele existente, menționate în Anexa 5 la prezenta Metodologie.
108. Specialiștii implicați în evaluarea dezvoltării copilului vor selecta instrumentele de evaluare relevante și adecvate domeniului, ținând cont de vârsta cronologică și mentală, de particularitățile de dezvoltare ale copilului evaluat, precum și de obiectivele evaluării.
109. În scopul asigurării relevanței metodelor și tehnicilor de evaluare, în procesul de aplicare, se va asigura că acestea întrunesc următoarele caracteristici de bază:
 - a) validitate: permite colectarea dovezilor suficiente pentru emiterea unor judecăți de valoare, care să fie acceptate ca relevante;
 - b) fiabilitate: asigură funcționarea instrumentelor de evaluare în concordanță cu particularitățile subiecților supuși evaluării;
 - c) flexibilitate: permite ajustarea evaluării în funcție de particularitățile subiecților supuși evaluării;
 - d) corectitudine: nu admite discriminarea celor evaluați, oferă date obiective și excluderea subiectivismul.
110. Instrumentele de evaluare standardizate pot fi aplicate doar de specialiști în domeniu, care au formarea respectivă în aplicarea și descifrarea/interpretarea rezultatelor acestora.
111. În funcție de necesitate și de disponibilitatea unor documente relevante, atât anticipat, cât și în procesul evaluării, pot fi examinate recomandările medicale, rapoartele de evaluare a situației copilului (atât intrașcolare: ale dirigintelui, psihologului, lucrătorului medical școlar, altor specialiști, cât și externe: ale asistentului social, medicului de familie, altor actori comunitari), Planul educațional individualizat al copilului și alte documente relevante.

VII. PROCESAREA ȘI INTERPRETAREA REZULTATELOR EVALUĂRII

112. Informațiile acumulate în rezultatul aplicării instrumentelor de evaluare a dezvoltării copilului se supun acțiunii de procesare, care presupune organizarea datelor colectate, prelucrarea analitică a acestora, sintetizarea și sistematizarea pe categorii relevante, inclusiv în format electronic.
113. Procesarea poate fi:
 - a) cantitativă: ordonarea datelor statistice acumulate prin chestionare, liste de control; efectuarea calculelor (de ex: frecvența manifestărilor, procentaj, medii) identificarea evidențelor care susțin sau infirm unele ipoteze etc.;
 - b) calitativă: descrierea detaliată a informațiilor relevante colectate, atribuirea de sensuri, raportarea la valori și descriptori etc.

114. Interpretarea rezultatelor, parte a procesului de evaluare, presupune încadrarea informațiilor colectate în criterii, norme, standarde, raportarea la individ și emiterea unor judecăți de valoare legate de evaluarea realizată.
115. Interpretarea poate fi:
- a) specializată: evaluarea este realizată de specialist, pe domeniul său de activitate, nu mai târziu de două zile de la finalizarea evaluării, încheiată prin formularea concluziilor și recomandărilor pe domeniul evaluat. Interpretarea specializată va anticipa ședința de examinare a rezultatelor evaluării complexe;
 - b) multidisciplinară: evaluarea este efectuată în echipă, în ședințe comune de examinare a rezultatelor, în cadrul cărora fiecare specialist expune constatările-cheie și informațiile relevante, prezentând concluziile și recomandările pe domeniul evaluat. Interpretarea multidisciplinară va avea loc nu mai târziu de cinci zile de la finalizarea evaluării.

VIII. RAPORTUL DE EVALUARE COMPLEXĂ A DEZVOLTĂRII COPILULUI

116. Raportul de evaluare complexă a dezvoltării copilului (Anexa 6.1) este întocmit de specialiștii din cadrul Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică, în scopul înregistrării informațiilor relevante privind nivelul de dezvoltare a copilului, necesităților acestuia, cerințele educaționale speciale și formele de suport recomandate pentru asigurarea unei dezvoltări adecvate.
117. Raportul cuprinde următoarele informații:
- a) date generale despre copil;
 - informații despre familia copilului (părinți/reprezentanți legali, frați, surori);
 - condiții de viață ale familiei (date relevante despre climatul în familie, relațiile dintre membrii familiei și condițiile de trai);
 - starea de sănătate a copilului (descriere succintă);
 - b) traseul educațional al copilului;
 - c) domenii evaluate (constatări) și concluzia generală;
 - d) concluzia generală;
 - e) recomandări concrete pentru specialiști și familie;
 - f) componența echipei de evaluare.
118. Perfectarea Raportului de evaluare complexă este un proces realizat în echipa Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică, cu contribuția fiecărui specialist. Specialiștii structurii introduc în Raport rezultatele evaluării, pe domenii, concluziile și recomandările derivate din rezultatele evaluării.
119. Pentru completarea integrală a Raportului, șeful Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică desemnează un responsabil din rândul specialiștilor structurii.
120. Elaborarea/completarea Raportului se realizează după cum urmează:
- a) compartimentele I-V se completează de către responsabilul de Raport, pe baza actelor din dosarul copilului, a altor informații relevante colectate din discuțiile cu părinții/reprezentantul legal, reprezentanții instituției de învățământ, membrii familiei extinse și din alte surse;
 - b) compartimentul VI se completează de către specialiștii Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică, în rezultatul evaluării complexe pe domenii specifice și prin colectarea informațiilor relevante din sursele indicate la lit. a);
 - c) compartimentele VII-VIII se completează de către responsabilul de Raport, prin coordonare cu echipa de evaluare și șeful Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică.
122. Raportul de evaluare se întocmește în termen de 14 zile lucrătoare de la efectuarea evaluării.
123. Toți semnatarii Raportului de evaluare a dezvoltării copilului își asumă responsabilitatea pentru corectitudinea și veridicitatea datelor incluse în Raport.

124. Raportul de evaluare complexă/reevaluare se transmite instituției de învățământ în variantă letrică, conform legislației în vigoare.
125. Instituția de învățământ va aduce la cunoștință părinților/reprezentanților legali ai copilului, Raportul de evaluare complexă, contra semnătură, și va remite raportul scanat Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică pentru a fi încărcat în Sistemul informațional de management al datelor în domeniul educației incluzive. Varianta originală a Raportului de evaluare va fi păstrată în dosarul copilului.
126. Raportul de evaluare specifică a copilului reprezintă rezultatul final al activității specialistului, orientat spre descrierea și evaluarea particularităților individuale ale personalității copilului. Scopul acestuia este de a aprecia starea actuală, de a oferi un pronostic pentru dezvoltarea ulterioară și de a elabora recomandări în funcție de scopul evaluării.
127. În procesul de elaborare a Raportului de evaluare specifică, specialistul evaluator va ține cont de faptul că stilul, formatul și conținutul raportului trebuie să fie concepute și prezentate într-un mod accesibil, astfel încât să fie accesibil pentru cititorii nespecializați.
128. Raportul de evaluare specifică se perfectează și se eliberează în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data inițierii procesului de evaluare, cu condiția că toate ședințele stabilite conform orarului să fie desfășurate.
129. Raportul de evaluare specifică se întocmește în două exemplare, se aprobă și se înregistrează. Un exemplar se păstrează, conform legislației în vigoare, la Centrul Republican sau la Structura teritorială de asistență psihopedagogică, iar al doilea exemplar se transmite reprezentantului care a depus solicitarea pentru evaluarea specifică a copilului.

IX. EXIGENȚE ETICE ȘI DEONTOLOGICE ÎN PROCESUL DE EVALUARE A DEZVOLTĂRII COPILULUI

130. Subiecții implicați în procesul de evaluare a dezvoltării copilului sunt obligați să însușească și să respecte Codul de etică, precum și normele etice și de comportament specific, care vizează obligațiile și responsabilitățile profesionale și morale, având în vedere satisfacerea necesităților și intereselor beneficiarilor, fără a le aduce prejudicii de natură fizică, psihică sau morală și fără a le leza demnitatea.
131. În acord cu deontologia profesională, ale cărei principii fundamentale sunt respectarea drepturilor și demnității oricărei persoane, specialiștii implicați în evaluarea copilului vor respecta următoarele reguli:
 - a) respectarea personalității copilului și a valorilor acestuia, indiferent de naționalitate, etnie, religie, sex, abilități fizice sau intelectuale, statut socio-economic;
 - b) respectarea părinților/reprezentanților legali ai copilului și a reprezentanților instituțiilor cu care se colaborează în procesul evaluării;
 - c) aplicarea practicilor care respectă drepturile legale, civice și morale, astfel încât să nu se aducă prejudicii demnității persoanei;
 - d) obținerea acordului părinților/reprezentanților legali pentru evaluarea copilului, fără a exercita presiuni asupra acestora;
 - e) oferirea informațiilor despre copil bazate pe o evaluare obiectivă, susținută științific și metodologic, clarificând limitele afirmațiilor, concluziilor și recomandărilor.
132. Specialiștii în atribuțiile cărora intră evaluarea dezvoltării copilului sunt obligați să manifeste un grad înalt de integritate morală și profesională în relațiile cu beneficiarii direcți și indirecti, cu colegii de serviciu, cu alți parteneri. În promovarea acestui principiu se vor respecta următoarele reguli:
 - a) neadmiterea distorsiunilor, omisiunilor sau a informațiilor false în procesul de evaluare și de interpretare a rezultatelor evaluării;
 - b) evitarea implicării persoanelor care pot prezenta un conflict de interese sau care pot afecta obiectivitatea și imparțialitatea procesului;

- c) abținerea de la exercitarea unor atribuții profesionale atunci când, din motive personale sau altă natură, poate fi afectată obiectivitatea și eficiența acțiunii profesionale;
 - d) promovarea obiectivității și onestității în activitatea profesională și în relațiile cu beneficiarii, colegii și alți parteneri din domeniul de activitate;
 - e) încurajarea dezvoltării capacităților de inițiativă, autonomie și responsabilitate a beneficiarilor direcți și indirecti;
 - f) evitarea sau excluderea poziției autoritare în activitatea de evaluare;
 - g) promovarea respectului reciproc, axarea relațiilor profesionale pe o comunicare adecvată și constructivă;
 - h) adoptarea unei ținute vestimentare și a unei imagini exterioare decente.
133. În conformitate cu principiul responsabilității profesionale și sociale, specialiștii implicați în evaluarea copilului contribuie la asigurarea bunăstării beneficiarilor direcți și indirecti și sunt obligați să consolideze domeniul de activitate prin:
- a) exercitarea calificată și calitativă a atribuțiilor de funcție, onorarea integrală a angajamentelor stipulate în fișa postului;
 - b) utilizarea celor mai adecvate tehnologii în domeniul de competență profesională;
 - c) sesizarea și implicarea instanțelor superioare, a organelor abilitate, în caz de constatare a oricărei situații de risc pentru viața și securitatea copilului;
 - d) consultarea altor specialiști, inclusiv din alte instituții, pentru asigurarea evaluării holistice și cuprinzătoare;
 - e) Preocupare permanentă pentru formare profesională continuă.
134. Specialiștii responsabili de evaluarea dezvoltării copilului se vor asigura de confidențialitatea informațiilor personale utilizate în procesul evaluării, în conformitate cu legislația în vigoare.

X. DISPOZIȚII FINALE

135. Prezenta Metodologie intră în vigoare de la data aprobării.
136. În temeiul prezentei Metodologii, se vor elabora Instrucțiuni de implementare a Metodologie de evaluare a dezvoltării copilului/elevului pe trepte de școlaritate.
137. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului și structurile teritoriale de asistență psihopedagogică vor informa instituțiile de învățământ general și profesional tehnic cu prevederile prezentei Metodologii și vor monitoriza implementarea acesteia.

Lista de control pentru identificarea inițială a dificultăților în dezvoltarea copilului

Numele, prenumele copilului/elevului _____

Data, luna, anul nașterii _____

Data înmatriculării în instituția de învățământ _____

Perioada de evaluare _____

Perioada de reevaluare _____

Nr. ord.	Aspecte verificate	Dezvoltarea elevului corespunde indicatorului		
		Da	Nu	Parțial
Dezvoltare fizică				
1.	Indicii de dezvoltare fizică (greutate, înălțime, motricitate etc.) ai copilului sunt conform particularităților de vârstă			
2.	Mișcările copilului sunt abile și coordonate			
3.	Copilul folosește instrumente și suporturi de scris sau efectuează sarcini motrice specifice abilităților practice (decupare, lipire, modelare etc.)			
4.	Copilul ține cartea prea aproape sau prea departe în timp ce citește			
Dezvoltarea abilităților de limbaj/comunicare				
5.	Copilul reacționează la stimulii externi (strigătul pe nume, zgomot, sunete)			
6.	Copilul înțelege mesajul adresat de la o distanță mare de interlocutor			
7.	Copilul citește și copie de pe tablă, din carte fără a omite litere sau cuvinte			
8.	Copilul utilizează limbajul nonverbal de comunicare (gesturi, mimică)			
9.	Copilul poate expune corect mesaje verbale			
10.	Copilul înțelege mesajele doar după câteva repetări ale acestora			
11.	Copilul manifestă probleme de pronunție			
12.	Copilul omite litere sau cuvinte când citește fragmente de text			
13.	Copilul diferențiază grafemele de ex: „b-d”; „p-q”; „u-n” și cifrele „9-6”			
14.	Copilul diferențiază fonemele de ex: „b-p”; „d-t”; „k-h”; „m-n” etc.			
15.	Copilul poate găsi o literă, un cuvânt în textul dat			
Dezvoltare cognitivă				
16.	Copilul se orientează în spațiul clasei/grupeii, școlii/ grădiniței			
17.	Copilul se orientează în timp			
18.	Copilul poate deosebi și potrivi culorile			
19.	Copilul menține atenția în timp ce efectuează o sarcină propusă			

20.	Copilul necesită timp suplimentar în învățarea/executarea unei sarcini			
21.	Copilul utilizează semnele punctuație în procesul citirii-scrierii			
22.	Copilul utilizează corect simbolurile matematice și înțelege relațiile dintre numere și mulțimi			
23.	Copilul poate îndeplini instrucțiuni complexe de felul: „Găsește obiectul galben în partea dreaptă a mesei, în colțul de sus”			
24.	Copilul utilizează corespunzător relațiile spațiale/temporale, raporturi cantitative, clasificări, ordonări etc.			
Comportament socio-emoțional/relaționare				
25.	Copilul cunoaște date elementare despre identitatea sa			
26.	Copilul stabilește cu ușurință contactul cu alte persoane			
27.	Copilul manifestă un comportament echilibrat și binevoitor			
28.	Copilul înțelege situațiile în care se află și manifestă un comportament potrivit situație			
29.	Copilul se implică în activități extracurriculare			
30.	Cunoaște, exprimă și reglează emoțiile în diverse contexte			
31.	Copilul respectă regulile școlare și sociale			
Comportament adaptativ				
32.	Copilul posedă abilități de auto-deservire (igienă personală, alimentație etc.)			
33.	Copilul manifestă comportamente de securitate personală față de obiecte, situații și ființe periculoase			

Notă:

- Rezultatul observării manifestării indicatorului se va bifa în una din grile cu semnul „v”.
- Pentru perioadele de evaluare inițială și reevaluare se va folosi pixuri de culori distincte, de exemplu: evaluarea inițială – cu roșu, reevaluarea – cu verde. Astfel se va observa progresul, stagnarea sau regresul dezvoltării copilului.

Evaluatori:

(Nume, prenume, funcție, semnătură)

(Nume, prenume, funcție, semnătură)

Proces-verbal de evaluare a dezvoltării copilului nr. ____
(evaluare inițială) din data de _____

Date generale despre copil:

Numele, prenumele elevului _____

Data, luna, anul nașterii _____

Clasa: _____

Rezultatele evaluării
<i>Constatări pe domeniul dezvoltării fizice (statut fizic, motricitatea fină și grosieră, mod de deplasare)</i>
<i>Constatări pe domeniul dezvoltării abilităților de limbaj/comunicare (limbaj verbal/nonverbal, nivel de dezvoltare și utilizare)</i>
<i>Constatări pe domeniul dezvoltării cognitive (nivel de achiziții generale, percepere, orientare, atenție, memorie, gândire etc.)</i>
<i>Constatări pe domeniul dezvoltării comportamentului socio-emoțional (competențe sociale, afectivitate și emotivitate, nivel și mod de relaționare cu semenii și persoanele adulte)</i>
<i>Constatări pe domeniul dezvoltării comportamentului adaptativ (nivel de adaptare școlară, socială, nivel de autoadministrare)</i>
Concluzii:
Recomandări:

Comisia multidisciplinară intrașcolarăPreședintele comisiei _____
(Nume, prenume, funcție, semnătură, ștampila instituției)Secretarul comisiei _____
(Nume, prenume, funcție, semnătură)Membrii: _____
(Nume, prenume, funcție, semnătură)_____
(Nume, prenume, funcție, semnătură)_____
(Nume, prenume, funcție, semnătură)

Model de acord pentru realizarea evaluării inițiale

Directorului Instituției _____

Dnei/dlui _____

A C O R D / D E Z A C O R D

Subsemnatul (a) _____, domiciliat (ă) în localitatea _____, str. _____ nr. _____ tel. _____, îmi exprim acordul/dezacordul de a se efectua evaluarea inițială copilului meu _____, născut la _____, ce frecventează instituția _____, fiind în clasa/grupa _____ de către Comisia multidisciplinară intrașcolară/instituțională din cadrul instituției de învățământ _____ cu scopul determinării nivelului de dezvoltare a copilului.

Modalitatea și scopul evaluării mi-au fost explicate.

Data, luna, anul

semnătura părintelui/reprezentant legal

Data, luna, anul

semnătura specialistului

Model de acord pentru realizarea evaluării complexe a dezvoltării copilului**A C O R D / D E Z A C O R D**

Subsemnatul (a) _____, domiciliat (ă) în localitatea _____, str. _____ nr. _____ tel. _____, îmi exprim acordul/dezacordul de a se efectua evaluarea complexă a dezvoltării copilului meu _____, născut la _____, ce frecventează instituția _____, fiind în clasa/grupa _____ de către Structura teritorială de asistență psihopedagogică _____ cu scopul de a identifica cerințele educaționale speciale ale copilului, a stabili forma de incluziune educațională și programe de suport educațional sau specific, după necesitate.

Modalitatea și scopul evaluării mi-au fost explicate.

Data, luna, anul

semnătura părintelui/reprezentant legal

Data, luna, anul

semnătura specialistului

Referință de grup pentru evaluarea complexă a dezvoltării copiilor
(foaie cu antetul instituției de învățământ)

Nr. _____ din _____

Structura teritorială de asistență psihopedagogică

I. În temeiul deciziei Comisiei multidisciplinare intrașcolare/instituționale,
procese-verbale nr. _____ din _____ 20____,
nr. _____ din _____ 20____,
nr. _____ din _____ 20____, se referă pentru evaluare
complexă copiii din clasele/grupele _____

II. Anexe:

- 1) Lista copiilor/elevilor;
- 2) Acordul scris al părinților/reprezentantului legal pentru realizarea evaluării complexe a copiilor/elevilor;
- 3) Procesele-verbale de evaluare inițială a dezvoltării copiilor/elevilor;
- 4) Liste individuale de control pentru identificarea inițială a dificultăților în dezvoltarea copilului/elevului;
- 5) Extrase din fișele dezvoltării copiilor/elevilor, cartelele medicale;
- 6) Copiile certificatelor de naștere/a buletinelor de identitate a copiilor/elevilor;
- 7) Copiile buletinelor de identitate a părinților/reprezentanților legali;
- 8) Copia actelor de tutelă, după caz;
- 9) Certificate medicale (diagnoza medicală), gradul de dizabilitate, după caz.

Președinte Comisia multidisciplinară intrașcolară/ instituțională _____

Semnătura _____

L.Ș.

Notă: Lista copiilor/elevilor va conține: Numele, prenumele copilului/elevului, data de naștere, clasa, numărul Procesului-verbal, anexe.

Referință individuală pentru evaluarea complexă a dezvoltării copilului/elevului
(foaie cu antetul instituției de învățământ)

Nr. _____ din _____

Structura teritorială de asistență psihopedagogică

În temeiul deciziei Comisiei multidisciplinare intrașcolare/instituționale, Proces-verbal nr. _____ din _____ 20____, se referă pentru evaluare complexă copilul/elevul _____, grupa/clasa _____ data nașterii _____.

II. Anexe:

- 1) Acordul scris al părinților/reprezentantului legal pentru desfășurarea evaluării complexe a copilului/elevului;
- 2) Procesul-verbal de evaluare inițială a dezvoltării copilului/elevului;
- 3) Lista individuală de control pentru identificarea inițială a dificultăților în dezvoltarea copilului/elevului;
- 4) Extras din fișa dezvoltării copilului/elevului, cartelele medicale;
- 5) Copia certificatului de naștere/a buletinului de identitate a copilului/elevului;
- 6) Copiile buletinelor de identitate a părinților/reprezentanților legali;
- 7) Copia actelor de tutelă, după caz;
- 8) Certificate medicale (diagnoza medicală), gradul de dizabilitate, după caz.

Președinte Comisia multidisciplinară intrașcolară _____

Semnătura _____

L.Ș.

Setul de Instrumente de evaluare

Evaluare inițială

Metode de evaluare	Instrumente, probe, teste
Metoda biografică	Analiza dosarului personal al copilului: (mediul social de origine și condițiile materiale; traseul educațional; evenimente ale vieții personale a copilului).
Metoda convorbirii	Convorbirea: • Convorbirea standardizată (dirijată, structurată), liberă (spontană) • Convorbirea semi-standardizată, semi-structurată
Metoda observării	• Grila de observare • Fișă de observare • Caiet de observare
Metoda analizei produselor activității	Produse ale activității executate prin: • Desenele copilului • Eseurile • Colajele • Aplicațiile • Construcțiile de obiecte • Asamblarea obiectelor • Caietele la discipline
Metoda chestionării	• Lista de control/întrebări (Anexa I)
Metoda testelor Domeniul cognitiv	• Discuția cu copilul (N. Gudkina) • Discuția cu părinții (A. Vengher) • Dictare grafică (D. Elkonin) • Testul Bender-Santukci • Testul „Căsuța” (N. Gudkina) • Testul GV-Iyrasek • „Al 4-lea de prisos” • „Ce lipsește” • Linii încâlcite • Asemănări și deosebiri • Proba de corectură (Toulouse-Pieron) • „Găsește și bifează” (R.S. Nemov) • Testul „Șiruri numerice” • Tehnica Schulte • Metodica Kraepelin • Memoria auditivă – „10 cuvinte” (L. Stog) • Memoria auditivă de cifre • Memoria vizuală de cuvinte • Proba pentru evidențierea memorării verbal-logice a unor date din povestiri • Memoria vizuală de imagini • „Reține și clasifică” • Matricele progresive standard Raven seriile A, Ab, B (color); seriile A,B,C,D,E • „Cuburile Kohs”

	• Incastrele Seguen • Înțelegerea povestirilor cu sens ascuns • Tehnica „Formarea analogiilor simple/compuse” • Proba de evaluare a capacității cititului • Proba evaluării deprinderilor de scris • Completarea de povești după desen/serie de desene
Domeniul fizic/motor	• Grila indicatorilor antropometrici - (înălțime, greutate, constituția copilului), reper pentru vârsta biologică • Probe de evaluare a stadiului de maturizare a mișcărilor fundamentale (mers, alergare, săritură, cățărare, trecere peste obstacole) • Probe de evaluare a deprinderilor locomotorii/ manevrare (aruncare, prindere, lovire, respingere, rulare, aruncare) • Probe de evaluare a stabilității (răsuciri, întoarceri, menținerea echilibrului, rostogolirea) • Proba de orientare spațială Piaget-Head • Incastrele Sequen • Proba de lateralitate-Harris
Domeniul limbaj/comunicare	• Proba de completare a lacunelor • Studiarea vocabularului și a expresivității verbale • Studiarea vocabularului și a nivelului comprehensiunii generale • Recunoașterea cuvintelor • Povestiri secvențiale • Vorbirea dialogată • Proba de vocabular REY (adaptată) • Proba Borel-Maisonnny pentru scris/citit • Test de înțelegere a lecturii
Domeniul socio-emoțional	• Imagini stupide și imagini cu subiect • Proba „Casă. Copac. Om” (J. Buck) • Desenul kinetic al familiei (R. Burns, S. Kaufman) • Autoaprecierea stărilor psihice (Eysenck) • Anxietatea școlară (Fillips) • Scala de anxietate (J.Taylor) • Tehnica de examinare a climatului psihologic în colectivul de elevi (traducere și adaptare L. Savca) • Sociometria (J. Moreno) • Grila de observare a interacțiunii dintre membrii grupului (R. F. Bales) • Metodica „Scărița” • Testul de autoapreciere (Dembo-Rubinștein) • Test pentru evaluarea stimei de sine Rosenberg
Domeniul comportamental	• Chestionar de personalitate (K. Leongard, H. Schmieschek) • „Animalul inexistent” (Marțincovski) • Propoziții neterminate (J.M. Sachs, S. Levy) • Criteriile agresivității / schema observării unui copil (G.Lavrentieva, T. Titarenko) • Test de ostilitate (traducere și adaptare N. Perciun)

Setul de Instrumente de evaluare

Evaluarea complexă/specifică

Metode de evaluare	Instrumente de evaluare
Metoda biografică	• Dosarul personal (mediul social de origine și condițiile materiale; traseul educațional; evenimente ale vieții personale a copilului) • Fișa de evaluare inițială • Certificatul medical original și copia (daca este)
Metoda convorbirii	• Standardizată (dirijată, structurată) • Liberă (spontană) • Semi-standardizată, semi-structurată
Metoda observării	• Grila de observare • Fișa de observare
Metoda analizei produselor activității	• Desenul • Compunerea • Colajul • Modelarea • Construcția de obiecte • Discriminarea și asamblarea obiectelor • Caietele la discipline
Metoda chestionării	• Chestionarul de evaluare a comportamentului adaptativ - ABAS II • Formular pentru părinți/îngrijitori • Formular pentru cadre didactice • Screening M-CHAT-R • Screening al tulburărilor de anxietate a copiilor (SCARED), versiunea pentru copii • Screening al tulburărilor de anxietate la copii SCARED-R, versiunea pentru părinți • Chestionarul sănătății PHQ-9 pentru evaluarea semnelor depresiei • Chestionar adresat părinților pentru evaluarea comportamentului copilului (CBCL) - Sistemul Aschenbach al Evaluării Bazate Empiric, ASEBA • Chestionar de autoevaluare comportamentală (YSR), Sistemul Aschenbach al Evaluării Bazate Empiric, ASEBA • Chestionar adresat profesorilor pentru evaluarea comportamentului copilului (TRF) - Sistemul Aschenbach al Evaluării Bazate Empiric, ASEBA • Chestionarul de investigare a competenței parentale - Inventarul C.C.P., de S. Glăveanu • Chestionarul de testare a atitudinii părinților (ORA) • Scala de evaluare a Stării de bine.
Metoda testelor	• Linii încâlcite • Asemănări și deosebiri • Testul „Căsuța” (N.Gudkina) • Proba de corectură (Toulouse-Pieron) • „Găsește și bifează” (R.S. Nemov) • Tehnica Schulte • Metodica Kraepelin • Memoria auditivă – „10 cuvinte” (L. Stog) • Memoria auditivă de cifre

Domeniul cognitiv	• Memoria vizuală de cuvinte • Memoria vizuală de imagini • Proba pentru evidențierea memorării verbal-logice a unor date din povestiri • „Ce lipsește” • Testul „Șiruri numerice” • Tehnica Găsește cuvântul intrus din fiecare câmp lexical • „Reține și clasifică” • „Al 4-lea de prisos” • Matricele progresive standard Raven seriile A, Ab, B (color); seriile A,B,C,D,E • „Cuburile Kohs” • Incastrele Seguen • Testul GV-Iyrasek • Înțelegerea povestirilor cu sens ascuns • Tehnica „Formarea analogiilor simple/compuse” • Completarea de povești • Testul „Labirintul” • Asociere de cuvinte • WISC (Wechsler) • Testul JVIS • Testul Portage • Testul PEP-III • Testul de inteligență generală WAIS
Domeniul fizic/motor	• Grila indicatorilor antropometrici - (înălțime, greutate, constituția copilului), reper pentru vârsta biologică • Probe de evaluare a stadiului de maturizare a mișcărilor fundamentale (mers, alergare, săritură, cățărare, trecere peste obstacole) • Probe de evaluare a deprinderilor locomotorii/ manevrare (aruncare, prindere, lovire, respingere, rulare) • Probe de evaluare a stabilității (răsuciri, întoarceri, menținerea echilibrului, rostogolirea) • Scala Ozeretzki • Proba de orientare spațială Piaget-Head • Proba de lateralitate Harris • Proba de lateralitate-Harris
Domeniul limbaj/comunicare	• Corectarea propozițiilor semantic incorecte • Probe pentru cunoașterea vârstei lingvistice (A. Descoeudres) • Proba de citire Bovet • Proba de vocabular Rey • Proba Borel-Maisonny pentru scris/citit • Test de înțelegere a lecturii
Domeniul socio-emoțional	• Testul Goodenough („Omulețul”) • Testul de autoapreciere (Dembo-Rubinștein) • Proba „Casă. Copac. Om” (J. Buck) • Desenul kinetic al familiei (R. Burns, S. Kaufman) • „Animalul inexistent” (Marțincovski) • Autoaprecierea stărilor psihice (Eysenck) • Tehnica de examinare a climatului psihologic în colectivul de elevi (traducere și adaptare L. Savca) • Anxietatea școlara (Filips)

	• Metodica Rene Jely • Testul Rozenzweig • Grila de observare a interacțiunii dintre membrii grupului (R. F. Bales) • Testul ADOS • Tehnica ADOR - Adolescenții despre părinți • Testul de Apercepție pentru Copii – CAT; • Fabulele Duss • Testul-film Rene Gille • Proba proiectivă „Lumea magică” L. D. Stolyarenko.
Domeniul comportamental	• Chestionar de personalitate (K. Leongard H. Schmieschek) • „Animalul inexistent” (Marțincovski) • Propoziții neterminate (J.M. Sachs, S. Levy) • Chestionar de agresivitate (Buss și Dark) • Criteriile agresivității/schema observării unui copil (G. Lavrentieva, T. Titarenco) • Test de ostilitate (traducere și adaptare N. Perciun) • Hand-test (Testul mâinii) • Chestionar de autoevaluare comportamentală (YSR)

** **Notă:** Testele de evaluare recomandate pentru utilizarea în cadrul procesului de evaluare complexă/specifică a dezvoltării copilului pot fi aplicate doar de specialiștii în domeniu, care au formarea respectivă în aplicarea și descifrarea/interpretarea rezultatelor acestora.*

(Antetul Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică)

RAPORT DE EVALUARE COMPLEXĂ A DEZVOLTĂRII COPILULUI

Nr. ____ din _____

I. Date generale despre copil

Numele, prenumele:
Data, locul nașterii:
Domiciliul:
Instituția de învățământ:
Clasa:

II. Date despre familia copilului (părinți, frați, surori) și reprezentanți legali

Mama:	Tata:
Data nașterii:	Data nașterii:
Studii (incomplete, gimnaziale, profesionale, superioare):	Studii (incomplete, gimnaziale, profesionale, superioare):
Locul de muncă/ocupație: -	Locul de muncă/ocupație: -

Frați, surori (nume, prenume, vârstă)
Reprezentantul legal:
Domiciliul:
Locul de muncă/ocupație:

III. Condiții de viață a familiei (descriere succintă)

Date relevante despre climatul familial, relațiile dintre membrii familiei:
Condițiile de trai:

IV. Date privind starea sănătății (descriere succintă)

Date despre dezvoltarea copilului/anamneza (sursa):
Diagnoza medicală (sursa):

V. Traseul educațional (educație preșcolară/școlarizare)

Perioada	Denumirea instituției/clasa	Momente relevante

Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011, privind protecția datelor cu caracter personal.

VI. Domenii de evaluare

a) Dezvoltare fizică (statut fizic, motricitatea fină și grosieră, mod de deplasare)

Competențe (cunoștințe, capacități, deprinderi, atitudini)	Necesități	Recomandări

b) Dezvoltarea abilităților de limbaj/comunicare (limbaj verbal/nonverbal, nivel de dezvoltare și utilizare)

Competențe (cunoștințe, capacități, deprinderi, atitudini)	Necesități	Recomandări

c) Dezvoltare cognitivă (nivel de achiziții generale, percepere, orientare, atenție, memorie, gândire etc.)

Competențe (cunoștințe, capacități, deprinderi, atitudini)	Necesități	Recomandări

d) Comportament socio-emoțional/relaționare (competențe sociale, afectivitate, emotivitate, nivel și mod de relaționare cu semenii, persoanele adulte)

Competențe (cunoștințe, capacități, deprinderi, atitudini)	Necesități	Recomandări

e) Dezvoltarea comportamentului adaptativ (nivel de adaptare școlară, socială, nivel de autoadministrare, influențele de mediu asupra copilului)

Competențe (cunoștințe, capacități, deprinderi, atitudini)	Necesități	Recomandări

VII. Concluzie generală:

Cerințe educaționale speciale (specificare): da ☐ nu ☐

Copilul/elevul se încadrează în categoria CES, conform abordării UNESCO, 1995:

Forma de incluziune (specificare): ocazională ☐ parțială ☐ totală ☐		
Planul educațional individualizat (specificare): da ☐ nu ☐		
Servicii de suport recomandate:		
☐ Cadru didactic de sprijin)		
☐ Suport cognitiv (terapie cognitivă, meditații, suport în pregătirea temelor pentru acasă)		
☐ Asistență psihologică		
☐ Asistență logopedică		
☐ Terapii specifice de dezvoltare (ludoterapie, kinetoterapie, ergoterapie etc.)		
Altele (asistent personal, alimentare gratuită, manuale etc.) de specificat:		
Reevaluare: Planificată (perioada, data) ☐ 1 an La solicitare ☐	Scopul reevaluării:	Domeniu/i de reevaluare:

VIII. Recomandări

Specialiști implicați/părinți	Acțiuni/măsuri	Perioada pentru care se stabilesc	Responsabil de realizare
Recomandări pentru cadrul didactic de sprijin			
Recomandări pentru cadrele didactice			
Recomandări pentru psihologul școlar			
Recomandări pentru logoped			
Recomandări pentru alți specialiști în terapii specifice de dezvoltare			
Recomandări pentru părinți (necesitatea unui asistent personal, consultația medicului de familie, consultarea/evaluarea asistentului social)			
Recomandări pentru asistentul personal			
Recomandări privind pregătirea mediului fizic			

Componenta echipei de evaluare:

Șef al Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică _____
(nume, prenume, semnătură)

Responsabil de perfectarea raportului _____

(nume, prenume, semnătură)

Psiholog

(nume, prenume, semnătură)

Pedagog

(nume, prenume, semnătură)

Logoped

(nume, prenume, semnătură)

Data semnării Raportului _____

Adus la cunoștință părintelui/ reprezentantului legal:

Nume, prenume: _____

Data _____ Semnătura _____

Prezentat în instituția de învățământ: Data _____

Recepționat (nume, prenume, funcția, semnătura)

(Antetul Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică)
RAPORT DE REEVALUARE A DEZVOLTĂRII COPILULUI

Anexă la Raportul de evaluare complexă a dezvoltării copilului

Nr. _____ din _____

Data reevaluării: _____

1. Copil/elev (nume, prenume): _____

Vârsta _____

Clasa _____

Instituția/localitatea _____

2. Scopul reevaluării: _____

3. Rezultatele reevaluării

Domeniul de reevaluare	Competențe	Necesități	Concluzii recomandări

4. Concluzie generală:

Cerințe educaționale speciale (specificare): da ☐ nu ☐ Copilul se încadrează în categoria CES, conform abordării UNESCO, 1995 (de specificat)	Forma de incluziune (specificare): Totală ☐ Parțială ☐ Ocazională ☐	Plan individualizat educațional (specificare): da ☐ nu ☐	Servicii de suport recomandate:
--	--	--	--

5. Componenta echipei de reevaluare:

Șef Structură teritorială de asistență psihopedagogică

_____ (nume, prenume, semnătură)

Responsabil de perfectarea raportului

_____ (nume, prenume, semnătură)

Specialiști

_____ (nume, prenume, semnătură)

_____ (nume, prenume, semnătură)

Data semnării Raportului _____

Adus la cunoștință părintelui/ reprezentantului legal:

Nume, prenume: _____

Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011, privind protecția datelor cu caracter personal.

Data _____ Semnătura _____

Prezentat în instituția de învățământ:

Data _____ Recepționat _____

(nume, prenume, semnătură)

Notă: În cazul în care intervin schimbări în următoarele compartimente din Raportul complex de evaluare: I. Date generale despre copil; II. Date despre familia copilului (părinți, frați, surori)/reprezentanți legali; III. Condiții de viață a familiei; IV. Date despre sănătatea copilului, acestea din urmă se introduc în rubrica „Comentarii”.

(Antetul Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică)

Raport de evaluare psihologică (model)

Raport de evaluare psihologică nr. ____ din ____ 202__

I. Date de identificare ale copilului:

Numele, Prenumele: _____

Vârsta: _____

Data nașterii: _____

Instituția de învățământ: _____

Clasa/grupa: _____

II. Date despre familia copilului

Mama:	Tata:
Locul de muncă/ocupație:	Locul de muncă/ocupație:
Frați, surori:	

III. Scopul și obiectivele evaluări psihologice:

Scopul evaluării: _____

Obiectivele evaluării:

1. _____
2. _____
3. _____

Evaluarea solicitată: _____

Locul desfășurării evaluării psihologice:

Număr de ședințe realizate: _____

IV. Metode și tehnici psihologice utilizate (descrierea metodelor și instrumentelor teste, chestionare, metoda interviului etc.): _____

V. Informații ce țin de istoria personală a cazului (din interviul cu părinții, studierea documentelor prezentate și completarea chestionarului privind istoricul personal).

Structura familiei: _____

Scurt istoric: _____

Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011, privind protecția datelor cu caracter personal.

Relațiile cu familia (părinți, frate, bunei, situația anterioară și actuală a părinților; relația acestora cu copilul, relația cu familia extinsă): _____

Observații relevante din timpul examinării:

Starea somatică a copilului: _____

Aspect general: _____

Atitudine, relaționare cu examinatorul: _____

Comunicare verbală: _____

Comunicare non-verbală: _____

Discernământ: _____

Dispoziție/Afect: _____

Comportament: _____

VI. Analiza, interpretarea și fundamentarea științifică a rezultatelor aplicării tehnicilor și procedurilor psihodiagnostice

Domeniul cognitiv: _____

Domeniul socio-afectiv și relațional: _____

VII. Concluzii și recomandări în baza rezultatelor evaluării

Recomandări (implicații ale concluziilor pentru obiectivul evaluării) _____

Evaluarea a fost realizată de psihologul:
Instituția: _____

Șef Structură

Nume, prenume
L.Ș.

Notă: La pct. VII Concluziile vor fi derivate deductiv și/sau inductiv din testele sarcinile/probele și/sau interviurile utilizate; nu se asumă declarațiile clientului ci se citează ca atare. De ex., nu se spune de către psiholog: „copilul a fost abuzat de X”, ci se menționează: „copilul declară: „X m-a abuzat”. Totodată concluziile vor reieși din scopul evaluării și obiectivele acesteia.

Recomandările vor fi derivate deductiv și/sau inductiv din concluziile formulate; vor fi evitați termenii absoluți, deciziile non-psihologice; recomandările vor fi accesibile.

Antetul Structurii teritoriale de asistență psihopedagogică

Aprobat

(Nume, prenume șef SAP)

Nr. _____ din _____

AVIZ

PRIVIND NIVELUL DE MATURITATE ȘCOLARĂ ȘI PSIHO-SOMATICĂ

Date generale:

Numele și prenumele copilului: _____

Data nașterii: _____

Domiciliu: _____

Instituția de educație timpurie frecventată: _____

Solicitant: _____

(numele și prenumele reprezentantului legal/părintelui)

ANALIZA PSIHO-PEDAGOGICĂ A MATURITĂȚII ȘCOLARE

Instrucțiuni: Marcați cu bifă ☒ gradul de dezvoltare a abilităților copilului:

Abilități	Gradul de dezvoltare a abilităților		
	Dezvoltat	Parțial dezvoltat	Nedezvoltat
Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii			
<i>Capacitatea de atenție, înțelegerea, memorarea și rezolvarea de probleme</i>			
se concentrează pe o sarcină timp de 20 de minute, fără intervenția adultului	☐	☐	☐
își comută atenția voluntar la o activitate nouă sau, în interiorul aceleiași activități, de la o sarcină la alta	☐	☐	☐
realizează acțiunile în ordinea solicitată de evaluator	☐	☐	☐
reproduce detalii după o expunere verbală sau vizuală	☐	☐	☐
cunoaște și folosește corect zilele săptămânii, lunile și anotimpurile, în ordine cronologică	☐	☐	☐
înțelege concepte spațiale de bază („înainte”, „în spate”, „deasupra”, „sub”)	☐	☐	☐
înțelege succesiunea temporală („astăzi”, „mâine”, „ieri”)	☐	☐	☐
planifică și își dă seama cu acuratețe când a finalizat activitatea	☐	☐	☐
identifică sursa unei probleme și găsește mai multe soluții pentru rezolvarea ei	☐	☐	☐
descrie rezultatul unei secvențe de acțiuni	☐	☐	☐
exprimă relațiile logice dintre concepte (comparații, „dacă... atunci”)	☐	☐	☐
<i>Aptitudini de operare cu mulțimi de obiecte: grupare, sortare, comparare, ordonare</i>			

grupează obiecte după mai multe criterii (culoare, formă, mărime)	☐	☐	☐
identifică elemente lipsă, incongruente într-o imagine sau situație	☐	☐	☐
identifică un obiect care nu aparține unui grup pe baza uneia sau mai multor caracteristici	☐	☐	☐
evaluează obiectele în termeni de mărime, lungime, greutate	☐	☐	☐
grupează obiectele după 3 criterii (formă + mărime + culoare, utilitate + culoare + mărime)	☐	☐	☐
grupează persoanele în funcție de rolurile lor (medici, educatoare, mame etc.)	☐	☐	☐
<i>Abilități matematice</i>			
selectează obiectul dintr-un șir de 10 obiecte, pe baza numărului corespunzător poziției sale în șir	☐	☐	☐
potrivește două grupuri de obiecte cu număr egal de elemente (maxim 10)	☐	☐	☐
scrie și citește cifrele până la 10	☐	☐	☐
găsește un grup cu mai puține, mai multe sau tot atâtea elemente cu grupul dat (maxim 10 elemente)	☐	☐	☐
realizează adunări și scăderi cu 1-2 elemente în limita 1-10 (cu suportul materialelor)	☐	☐	☐
identifică numărul care urmează după sau care e înaintea unui număr și numărul care e între două numere	☐	☐	☐
recunoaște forme geometrice de bază (cerc, pătrat, triunghi)	☐	☐	☐
<i>Premisele cititului și ale scrisului</i>			
utilizează informațiile din povești sau din sarcini educative	☐	☐	☐
își scrie corect numele cu litere de tipar, copiind după model	☐	☐	☐
numește literele mari/ mici de tipar și le pune în corespondență cu sunetul asociat	☐	☐	☐
identifică cu ce literă începe/se termină un cuvânt	☐	☐	☐
diferențiază cuvintele cu o literă modificată (fie în poziție inițială, fie în poziție finală)	☐	☐	☐
este interesat de cărți și își dorește să le răsfoiască și să le citească în mod independent, iar apoi discută despre ele cu colegii și adulții	☐	☐	☐
Dezvoltarea limbajului, a comunicării			
înțelege instrucțiuni complexe și le aplică corect	☐	☐	☐
poate purta o conversație complexă, întrerupându-se pentru a le permite celorlalți să vorbească și ascultându-i cu atenție, așteptându-și rândul și inițiind subiecte de conversație relevante	☐	☐	☐
respectă ordinea părților de vorbire în propoziție	☐	☐	☐
răspunde corect la întrebări despre povești sau texte	☐	☐	☐
utilizează propoziții complexe și un vocabular adecvat vârstei	☐	☐	☐
povestește coerent și susține o conversație	☐	☐	☐
întreține scurte dialoguri pe teme cunoscute	☐	☐	☐
pronunțarea reflectată a sunetelor este fără dificultăți	☐	☐	☐
identifică rimele și cuvintele care se potrivesc			

Dezvoltarea socio-emoțională și relaționarea			
deține cunoștințe legate de propria persoană și de alții	☐	☐	☐
interacționează cu ușurință și în mod pozitiv cu adulții și semenii	☐	☐	☐
se comportă conform regulilor sociale (utilizează formule de politețe: „Bună ziua!”, „La revedere!”, „Mulțumesc!”)	☐	☐	☐
recunoaște și verbalizează emoțiile proprii și ale altora	☐	☐	☐
își adaptează comportamentul în funcție de context și de reguli	☐	☐	☐
își exprimă dorințele sau nevoile într-un mod respectuos	☐	☐	☐
este capabil să rezolve conflicte minore folosind cuvinte sau cerând ajutor	☐	☐	☐
ia decizii simple și finalizează activitățile fără supraveghere constantă	☐	☐	☐
Dezvoltarea fizică, sănătatea și igiena personală			
cunoaște normele elementare de igienă personală	☐	☐	☐
își menține echilibrul, stând într-un picior	☐	☐	☐
ține creionul cu 3 degete	☐	☐	☐
colorează în interiorul contururilor diferite figuri	☐	☐	☐
desenează linii și forme simple (cerc, pătrat)	☐	☐	☐
completează puzzle-uri și desenează forme simple după model	☐	☐	☐
mânuieste corect creioane, foarfece și alte instrumente	☐	☐	☐
aleargă, sare și își menține echilibrul conform vârstei	☐	☐	☐
navighează printre obstacole cu ușurință	☐	☐	☐
Dezvoltarea capacității de adaptare și a autonomiei personale			
demonstrează independență în igiena personală	☐	☐	☐
se adaptează rapid la schimbările de activitate sau din rutină	☐	☐	☐
își gestionează emoțiile și comportamentele în situații noi sau stresante	☐	☐	☐
își organizează singur(ă) obiectele personale (ex.: ghiozdan, rechizite)	☐	☐	☐
respectă rutinele zilnice (ex.: spălat pe mâini, aranjarea obiectelor)	☐	☐	☐
solicită ajutor atunci când întâmpină dificultăți	☐	☐	☐
înțelege pericolele străzii, știe regulile de circulație	☐	☐	☐

Concluzii și recomandări:

1. Pregătirea generală pentru școală:

☐ Pregătit (ă) pentru înscrierea în clasa I

☐ *Necesită sprijin suplimentar în următoarele domenii:*

2. Recomandări pentru instituția de învățământ:

Membrii comisiei de evaluare:

Funcția: _____
(nume, prenume, semnătură)

FIȘA LOGOPEDICĂ/MODEL

Emisă de _____

Nr. _____

Data întocmirii: _____

Perioada evaluării specifice: _____

I. Date personale:

Numele, prenumele copilului/elevului _____

Data nașterii _____ Vârsta _____

Instituția de învățământ _____ Clasa/Grupa _____

Mama:	Tata:
Locul de muncă/ocupație:	Locul de muncă/ocupație:
Frați, surori:	

II. Anamneza (*date despre creșterea și dezvoltarea copilului, istoricul familial*)

Evoluția sarcinii (nașterea, scorul Apgar) _____

Afecțiuni (în timpul nașterii sau primii ani de viață) _____

Rude cu probleme de vorbire: da ☐ nu ☐

Primele cuvinte rostite (vârsta) _____ Primele propoziții rostite (vârsta) _____ Primii pași (vârsta) _____

Copilul a beneficiat de asistență logopedică: da ☐ nu ☐Rezultat: ameliorare ☐ stagnare (niciun rezultat) ☐**III. Evaluarea limbajului**

Pronunția	m	n	p	b	t	d	c	g	h	f	v	s	z	ț	x	ș	j	ce	ci	ge	gi	l	r
Sunete afectate																							
Inversiuni de silabe									Adăugiri														
Structuri consonantice									Diftongi și triftongi														

Vorbire reflectată: corectă ☐ alterată ☐ irecognoscibilă ☐ simplificată ☐
alte particularități _____**Vorbire independentă:** corectă ☐ alterată ☐ irecognoscibilă ☐ simplificată ☐
alte particularități _____**Ritmul vorbirii:** normal ☐ rapid ☐ lent ☐Fluența vorbirii: fluentă ☐ disfluentă: blocaje/prelungiri/repetiții/ticuri ☐**Limbajul receptiv: nivelul cuvântului:** corect ☐ parțial corect ☐ incorect ☐**Nivelul propoziției:** corect ☐ parțial corect ☐ incorect ☐**Limbajul expresiv:** corect ☐ incorect ☐ coerent ☐ incoerent ☐ melodios ☐
inexpresiv ☐ monoton ☐ stil telegrafic ☐**Vocabular:** bogat ☐ mediu ☐ sărac ☐ evocare a cuvântului: rapidă ☐ lentă ☐
uz de perifrază ☐ parafrazii ☐

Structura gramaticală: corectă ☐ incorectă ☐ simplificată ☐ complexă ☐

Auz fonematic: dezvoltat ☐ slab dezvoltat ☐

Formarea premiselor citirii și scrierii la copii preșcolari: dezvoltate ☐ slab dezvoltate ☐

Lexie: corespondența sunet-literă: _____ fluentă _____
_____ corectitudine _____ conștientă _____
_____ expresivă _____

Grafie: aspect _____ copiere _____ dictare _____ compunere _____

Simptome discalculie: recunoașterea cifrelor _____ denumirea cifrelor _____
scrierea cifrelor _____ formarea noțiunii de număr _____ calcul
numeric _____ raționament matematic _____

IV. Alte particularități ale limbajului

Structura aparatului fonoarticular: normală ☐ malformată ☐ _____

Funcționalitatea aparatului articular: normală ☐ deficitară ☐

Auzul fizic: normal ☐ deficitar ☐ grad ușor ☐ grad mediu ☐ grad sever ☐
grav ☐ purtător proteză auditivă/implant cohlear ☐ _____

Vocea: normală ☐ slabă ☐ stridentă ☐ inspirată ☐ nazală ☐ răgușită ☐
oscilantă ☐ gravă ☐

Respirația: profundă ☐ superficială ☐ nazală ☐ orală ☐

Limbaj paraverbal: adecvat ☐ inadecvat ☐ în exces ☐ redus ☐

Limbaj nonverbal: adecvat ☐ inadecvat ☐ în exces ☐ redus ☐

V. Evaluarea psihomotricității

Schemă corporală: însușită ☐ în achiziție ☐ neînsușită ☐

Lateralitate: dreaptă ☐ stângă ☐ ambidextru ☐ nefixată ☐ încrucișată ☐

Motricitate generală: dezvoltată ☐ slab dezvoltată ☐

Motricitatea fină: dezvoltată ☐ slab dezvoltată ☐

Gradul de însușire a structurilor perceptiv-motrice (neînsușit, parțial însușit, însușit) de
culoare _____ de formă _____
spațiale _____
temporale _____

VI. Alte mențiuni (observații legate de cogniție, memorie, afectivitate, motivație, voință,
comportament etc.) _____

VII. Concluzii _____

VIII. Recomandări _____

Logoped: _____

Data: _____ Semnătura: _____

FIȘA PSIHIPEDAGOGICĂ/MODEL

Emisă de _____

Nr. _____

Data întocmirii: _____

Instituția de învățământ _____ Clasa/Grupa _____

Perioada evaluării specifice: _____

I. Date personale:

Numele și prenumele: _____

Data nașterii: _____

Domiciliul: _____

Instituția de învățământ: _____

Grupa/Clasa: _____

Mama:	Tata:
Locul de muncă/ocupație:	Locul de muncă/ocupație:
Frați, surori:	

Reprezentant legal (numele și prenumele): _____
 locul de muncă/ocupația _____

II. Date privind starea sănătății (descriere succintă)

Date despre dezvoltarea copilului/anamneza (sursa):
Diagnoza medicală (sursa):
Copilul are cerințe educaționale speciale, stabilite de Structura de asistență psihopedagogică: ☐ da ☐ nu <i>Dacă da, indicați categoria:</i>

III. Aspecte psihopedagogice

- a. **Dezvoltare psihomotorie (motricitatea grosieră):** ☐ coordonare motorie bună
☐ dificultăți de coordonare motorie ☐ probleme de echilibru lateralitatea dominantă:
☐ dreapta ☐ stânga ☐ deficiențe de statică și mers deplasarea se realizează: ☐ cu sprijin/ajutor ☐ fără sprijin/ajutor deplasarea cu mijloacele de transport publice se realizează: ☐ cu însoțitor ☐ autonom

Motricitatea fină: descrierea posibilității de realizare a gesturilor fine și precise cu privire la: apucarea, culesul, eliberarea, aruncatul, ajungerea la un obiect: _____

manipularea unilaterală sau bilaterală _____
 lateralitatea dominantă _____

- b. **Procesele cognitive și stilul de muncă:**

Gândirea:

- Înțelege noțiuni: ☐ simple ☐ complexe
- Definește noțiuni: ☐ simple ☐ complexe
- Operează cu noțiuni: ☐ simple ☐ complexe
- Înțelege relațiile cauză-efect: ☐ da ☐ nu

Alte particularități ale gândirii: _____

Memoria:

Formele memoriei:

- ☐ de scurtă durată ☐ de lungă durată ☐ vizuală ☐ auditivă ☐ mixtă

Alte particularități ale memoriei:.....

Formele memoriei: ☐ de scurtă durată ☐ de lungă durată ☐ vizuală
☐ auditivă ☐ mixtă

Alte particularități ale memoriei: _____

Limbaj și comunicare:

Vocabular: ☐ redus ☐ mediu dezvoltat ☐ bogat

Exprimare orală: ☐ nu comunică oral ☐ greoaie ☐ incorectă gramatical ☐ clară, corectă

Tulburări de limbaj: _____

Alte particularități ale limbajului: _____

Atenția: ☐ tulburări de atenție ☐ nu prezintă tulburări de atenție

Alte particularități (concentrare, stabilitate, volum, etc.): _____

Motivația de învățare: ☐ extrinsecă ☐ intrinsecă

Alte particularități: _____

Receptivitatea, participarea și implicarea: ☐ participă activ, cu interes ☐ interes inegal, fluctuant ☐ pasiv ☐ greu de antrenat ☐ inegal, absent

Alte particularități: _____

c. Relații sociale și adaptare:

☐ sociabil, comunicativ ☐ retras, izolat, puțin comunicativ ☐ turbulent ☐ agresivitate verbală ☐ agresivitate fizică ☐ dificultăți de adaptare

Alte particularități: _____

d. Nivelul achizițiilor școlare (deprinderi, interese):

Deprinderi de citit: ☐ total absente ☐ slabe ☐ bune ☐ foarte bune

Deprinderi de scris: ☐ total absente ☐ slabe ☐ bune ☐ foarte bune

Deprinderi de calcul: ☐ total absente ☐ slabe ☐ bune ☐ foarte bune

Abilități sau interese speciale: _____

Alte particularități: _____

IV. Recomandări de servicii de suport, alte intervenții conexe pentru nevoile copilului

Recomandări		Da	Nu
1.	Consultarea și supraveghere la medicul de familie	☐	☐

2.	Consultarea și supraveghere la specialist de profil (de indicat)	☐	☐
----	--	--------------------------	--------------------------

<i>Servicii de suport educaționale</i>			
3.	Activități de suport/socializare pentru copil	☐	☐
4.	Asistență logopedică pentru copil	☐	☐
5.	Asistență psihopedagogică	☐	☐
6.	Terapii ocupaționale pentru copil	☐	☐
7.	Activități de suport educațional pentru copil	☐	☐
8.	Activități de consiliere psihologică	☐	☐
9.	Ghidare în carieră și orientare vocațională	☐	☐
10.	Alt serviciu pentru copil, specificați	☐	☐
<i>Tehnologii asistive</i>			
11.	Comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajul semnelor	☐	☐
12.	Aplicații de comunicare augmentativă și alternativă (manuale și	☐	☐

	cărți în format digital etc.)		
13.	Materiale didactice și instructive în sistemul Braille	☐	☐
14.	Sisteme auditive individuale, sisteme auditive de învățare în grup, sisteme de amplificare	☐	☐
15.	Scaun rulant, preponderent pentru utilizare în interior	☐	☐
16.	Dispozitive pentru citit (lupă, riglă/echer la lectură)	☐	☐
17.	Dispozitive pentru calcul (calculator/abac)	☐	☐
18.	Dispozitive pentru scris (computer/notebook cu tastă și accesorii adaptate)	☐	☐
<i>Adaptări ambientale</i>			
19.	Adaptarea accesului și a spațiului interior al instituției de învățământ	☐	☐
20.	Transport specializat	☐	☐
21.	Grup sanitar adaptat	☐	☐
22.	Iluminare specială	☐	☐

Psihopedagog: _____

Data: _____

Semnătura: _____